



# *Fåglar i Sörmland*

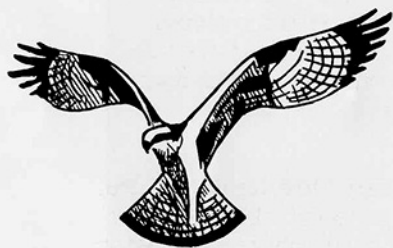
*Supplement / 2003*

*Det Sörmländska fågelåret 2002*



# Fåglar i Sörmland

Fåglar i Sörmland ges ut med två nummer per år av Föreningen Sörmlands Ornitologer som är en ideell regionalförening till Sveriges Ornitologiska Förening. FSO verkar för vidgad kännedom om och bättre levnadsbetingelser för de sörmländska fåglarna. Vi vill också sprida intresse för ornitologi. Medlemskap i FSO för 2003, vilket inkluderar föreningens tidning, erhålles genom att sätta in 125 kronor på postgiro 773 78-8. Familjemedlem 25 kr. Ansvarig utgivare för FiS är FSOs ordförande, Marianne Mattiasson (0155-570 45).



## Redaktionellt material

Redaktionellt material skickas till redaktören. Helst som e-post eller på diskett med bifogad utskrift. Givetvis tas även hand- och maskinskrivet material emot. Bilder skickas till bildredaktören som dia, papperskopia eller i digital form efter överenskommelse.

**Manusstopp** för nr 2/2003 är den 15/8.

**Upplaga:** 400ex

**Omslag:** Rödspov Foto: Bengt Ekman /N

**Tryckt av:** Dahlströms tryckeri, Nyköping.

## Redaktion

Göran Andersson Redaktör  
Forssavägen Mosstorp  
642 93 Flen  
0157 - 135 10  
[goranxandersson@telia.com](mailto:goranxandersson@telia.com)

Göran Altstedt Bildansvarig  
[guralt@passagen.se](mailto:guralt@passagen.se)

Per Flodin Skribent & faktagranskare  
[per.flodin@hotmail.com](mailto:per.flodin@hotmail.com)



## Lokalföreningar

Ornitologiska Klubben i Eskilstuna  
Lars Eriksson  
016-641 19

Katrineholm/Vingåkers  
Ornitologiska Förening  
Agne Swenzén  
0150-182 97

Fågelföreningen Tärnan  
Nyköping/Oxelösund  
Ingvar Jansson  
0155-28 73 73

Strängnäs Ornitologiska Klubb  
Staffan Hellbom  
0159-303 49

Södertäljes Ornitologiska Förening  
Stig Stried  
08-550 944 17



## Förord

Hartagit med mig den bärbara datorn ut till torpet, för att försöka skriva ihop en inledning till fågelrapporten för 2002. Eftersom det är i slutet av maj, tar det emot att sätta sig framför datorn. Det är ju en tid då det händer väldigt mycket i naturen och inte minst bland fåglarna. Alla flyttfåglar har återkommit och det finns mycket spännande att upptäcka. Den som sysslar med inventeringar och andra undersökningar har fullt upp. Tiden som i vanliga fall känns för kort är nu alldeles för snabbt förbi.

Sitter i skuggan nära syrenbersån och håller ett halvt öga och bäge öronen på omgivningen, för vem vet vad som kan dyka upp. Det doftar gott från syrenerna och göktytan far runt och låter lite överallt. För några år sedan häckade den i det gamla äppelträdet och kanske har den tänkt göra det i år igen. Roligt att ha en sådan numera mindre vanlig fågel i närheten.

Göktytan är ju dessvärre en av de alltför vanliga fågelarterna som minskar. Flera tidigare vanliga fågelarter har minskat kraftigt både inom skogs- och jordbrukslandskapet. Glädjande nog så finns det även ett antal arter som ökar. Dit hör bla havsömen som numera har en stabil häckande stam i Sörmland, både vid kusten och i inlandet.

Det känns som sagt lite motigt att sätta sig framför datorn vid den här tiden på året. Det glädjande med det är att fågelrapporten för 2002 är klar. I år redan före sommaren, även om det för dig som läser det här har blivit höst. Vår ambition har länge varit att försöka få ut fågelrapporten till senast strax efter sommaren och i år har vi äntligen lyckats.

Årets rapport ser i stort sett ut som vanligt. Till nästa år kommer dock vissa förändringar att genomföras. Tanken är att det kommer att bli lite mer skrivet om vissa intressanta arter. Det kan gälla arter som uppträtt på ett speciellt sätt under året t ex invasionsvis eller arter som finns med på hotlistorna. Här kommer en fördjupning att göras och utbredning, förekomst under året, mm att beskrivas.

Antalet rapporter är fortfarande högt och det är mycket glädjande att allt fler har börjat att använda Svalan, SOFs, Naturvårdsverkets och Club300:s gemensamma rapportsystem på Internet. Svalan har idag utvecklats på ett mycket intressant sätt och utvecklingsmöjligheterna tycks närmast obegränsade. Här finns alla möjligheter att följa fåglarnas förekomst dagligen.

Vi rik har stor nytta av Svalan och under 2003 kommer alla rapporter (som finns med i rapportmallen) via Sörmlandssvararen att läggas in på Svalan. Genom att de flesta rapporterna finns på Svalan underlättas vårt sammanställningsarbete och vi kan ägna mer tid åt analyser och fördjupningar. Det underlättar även mycket för oss om du som rapporterar har möjlighet att lägga in dina egna rapporter direkt i Svalan.

Har du inte den möjligheten går det som tidigare alldeles utmärkt att skicka in dina rapporter via brev.

Hur var då fågelåret 2002? Det som kanske gjort det största intrycket är den stora mängden mindre korsnäbbar som sågs och hördes i princip överallt under början på hösten. Bland dessa fanns också en hel del bändelkorsnäbbar. De flesta bändelkorsnäbbar passerade snabbt förbi, men några stannade dessbättre till i Oxelösundstrakten en längre tid, till glädje för många och inte minst för de som fotograferar. Möjligheterna till närbilder var goda då fåglarna var klappbara.

Det tycks heller inte gå ett år utan att det dyker upp något nytt för rapportområdet. I år så hade åtminstone några nöjet att se vår första kohäger, som gjorde ett kortare uppehåll i trakten kring Lövsund. Bland mer ovanliga arter observerades den tredje vitvingade truten för rapportområdet. Övriga observationer kan du läsa mer om på de kommande sidorna.

Vi i rrk vill tacka er alla för alla rapporter ni skrivit, ringt eller mailat till oss. Förhoppningsvis fortsätter ni lika flitigt i år, för utan dig som rapportör skulle denna rapport bli ganska tunn. Ett speciellt tack till Eskilstuna och Strängnäs som genom sina sammanställningar av observationer i sina respektive kommuner underlättar vårt arbete.

För rrk Sörmland

Håkan Lernefalk

**Rrk's ledamöter** – personer och e-postadresser från våren 2003.

Håkan Lernefalk, Katrineholm  
(sammanställande, rapportmottagare, smålomstorskrake)

[hakan.lernefalk@swipnet.se](mailto:hakan.lernefalk@swipnet.se)

Storgatan 16 A  
641 45 Katrineholm  
0150-511-34

Lars Hansson, Oxelösund  
(bivårk-trana & webbmaster för rrk's hemsida)  
[lhansson@algonet.se](mailto:lhansson@algonet.se)

Jan Gustafsson, Oxelösund  
(strandskata-dubbeltrast)  
[solvidd@swipnet.se](mailto:solvidd@swipnet.se)

Örjan Jitelius, Trosa  
(gräshoppss.-såvparv)  
[o.jitelius@ekonomiprint.se](mailto:o.jitelius@ekonomiprint.se)

Göran Andersson, Flen  
(ansvarig för sörmlandssvaren)  
[goranaxandersson@telia.com](mailto:goranaxandersson@telia.com)

Per Flodin, Flen  
(ansvarig för Svalan)  
[perflodin@hotmail.com](mailto:perflodin@hotmail.com)







# Rapportmall

## För Sörmland utom Södertörn för fynd 2003 och 2004

A	=	Alla observationer
I	=	Inlandsobservationer
H	=	Häckningar
HI	=	Inlandshäckningar
St	=	Större sträck
Vi	=	Vinterfynd 1/12 – 31/1
Vå	=	Vårfynd mars – 10/6
So	=	Sommarfynd 20/5 – 20/7
n	=	Ansamlingar >angiven siffra
B	=	Beskrivning krävs *

\* I förekommande fall, då flera oberoende observatörer sett en beskrivningsart eller då observationen kan anses väldokumenterad i bild eller ljud, kan Rrk göra avsteg från kravet på skriftlig beskrivning. Omvänt gäller också att Rrk har möjlighet att begära in beskrivningar på arter som normalt inte omfattas av detta krav.

Smålom A	Rödhaltsad gås A,B	Glada A
Storlom H,Vi	Rostand A,B	Havsörn H,SoI
Vitnäbbad islom A,B	Gravand H,I	Ormörn A,B
Svartnäbbad islom A,B	Bläsand H,Vi	Brunkärrhök H,Vi
Smådopping A	Snatterand H,Vi	Blåkärrhök So,Vi
Gråhakedopping A	Kricka H,Vi	Stäpphök A,B
Svarthakedopping Vi, april-juli	Stjärtand So,Vi	Ängshök A
Svarthalsad dopping A,B	Årta So	Duvhök H
Klykstjärtad stormsvala A,B	Blåvingad årta A,B	Ormvråk H,Vi,St
Storskarv H	Skedand H,Vi	Fjällvråk So,Vi,St
Rördrom A	Röd huvad dykand A,B	Mindre skrikörn A,B
Natthäger A,B	Brunand So,Vi	Större skrikörn A,B
Kohäger A,B	Vitögddykand A,B	Kungsörn A
Silkeshäger A,B	Vigg >1000 ex	Fiskgjuse H
Ägretthäger A,B	Bergand H,I,>50 ex	Tomfalk So,Vi
Häger H	Ejder I,St	Aftonfalk A
Skedstork A,B	Praktejder A,(Bhona)	Stenfalk So,Vi
Svart stork A,B	Alförrädare A	Jaktfalk A,B
Vit stork A	Strömand A,B	Pilgrimsfalk A
Bronsibis A,B	Alfågel So,I,St	Dalripa A,B
Mindre sångsvan A	Sjöörrer I,So,Vi,St	Tjäder Spelplatser
Sångsvan H,>100 ex	Vitnackad svärta A,B	Rapphöna Ht, spelande fågel
Sädgås Vi,>500 ex	Svärta H,I,Vi,St	Vaktel A
Spetsbergsgås A	Salskrake So,>30 ex	Vattenrall Vi
Bläsgås A	Småskrake I	Småfläckig sumphöna A
Fjällgås A	Storskrake >500 ex	Mindre sumphöna A,B
Grågås >1000 ex	Amerikansk kopparand A,B	Komknarr A
Vitkindad gås H,St	Bivråk So,St	Rörhöna A
Prutgås A	Brun glada A,B	Småtrapp A,B

Strandskata Vi,HI	Havstrut HI	Fältpiplärka A,B
Skärfläcka A	Tretåig mås A	Ångspiplärka Vi
Tjockfot A,B	Skräntärna H	Rödstrupig piplärka Vå,So
Rödvingad vadarsvala A,B	Kentsktärna A	Skärpiplärka H,Vi,I
Mindre strandpipare H	Rosentärna A,B	Gulärta H
Större strandpipare HI,>50ex	Smätärna A	Citronärta A,B
Svartbent strandpipare A,B	Svarttärna A	Forsärta A
Fjällpipare A	Vitvingad tärna A,B	Sädesärta Vi
Amerikansk tundra pipare A,B	Sillgrissla H,Vi	Sidensvans So,>1000ex
Ljungpipare >50ex	Tordmule H,Vi	Strömstare April-september
Kustpipare I,St	Tobisgrissla Ht,>20ex	Jämsparv Vi
Sumpvipa A,B	Alkekung A	Röd hake Vi
Tofsvipa dec-jan	Lunnefågel A,B	Blå hake Vå,So
Kustsnäppa I,St	Stäpphöna A,B	Svart rödstjärt A
Sandlöpare A	Skogsduva H,Vi	Svarthakad buskskvätta A,B
Småsnäppa I	Ringduva Vi	Ringtrast A
Tuvsnäppa A,B	Turkduva H,So	Taltrast Vi
Spovsnäppa I	Turturduva A	Rödvingetrast Vi
Skårnäppa A	Tomuggla A,B	Dubbeltrast Vi
Kårnäppa H,St,>100ex	Berguva A	Gräshoppsångare A
Myrsnäppa A	Fjälluggla A	Flodsångare A
Brushane H,>100ex	Hökuggla A	Vassångare A,B
Dvärgbeckasin A	Slaguggla A,B	Busksångare A,B
Enkelbeckasin Vi,>50ex	Lappuggla A	Känsångare A
Dubbelbeckasin A	Homuggla H,Vi	Trastsångare A
Morkulla Vi	Jorduggla A	Rödstrupig sångare A,B
Rödspov A	Pärluggla Ropande	Ökensångare A,B
Myrspov i,St	Nattskärta A	Höksångare A
Småspov A	Kungsfiskare A	Svarthätta Vi
Storspov H,Vi	Biätare A,B	Lundsångare A,B
Rödbena Vi,HI	Blåkråka A	Nordsångare A,B
Dammsnäppa A,B	Härfågel A	Kungsfågelsångare A
Mindre gulbena A,B	Göktyta A	Taigasångare A,(Bfältobs)
Tereksnäppa A,B	Gråspett A	Videsångare A,B
Roskarl H,I	Mellanspett A,B	Brunsångare A,B
Smalnåbbad simsnäppa A	Vitryggig hackspett A,B	Gransångare So,Vi
Brednåbbad simsnäppa A,B	Mindre hackspett april-juli	Brandkronad kungsfågel A,B
Bredstjärtad labb A,B	Tretåig hackspett A	Mindre flugsnappare A
Labb H,I,St	Korttälärka A,B	Halsbandsflugsnappare A,(Bhona)
Fjällabb A,B	Tofslärka A,B	Skäggmes april-juli
Storlabb A,B	Trädlerka Vi	Lappmes A,B
Svarthuvad mås A,B	Sånglärka Vi	Azurmes A,B
Dvärgmåsa	Berglärka A	Pungmes A
Silltrut H,Vi	Backsvala Kolonier	Sommargylling A
Vitvingad trut A,B	Rostgumpsvala A,B	
Vittrut A	Större piplärka A,B	



Svartpannad tömskata A,B  
Varfågel So  
Lavskrika A,B  
Nötkråka H  
Råka So  
Rosenstare A,(Bungfågel)  
Bergfink So  
Gulhämpling A,B

Hämpling Vi  
Vinterhämpling So,Vi  
Gräsiska So  
Snösiska A  
Bändelkorsnäbb A,(Bungfågel,  
from 2003)  
Rosenfink So  
Tallbit A

Lappsparv A  
Snösparv A  
Tallsparv A,B  
Ortolansparv A  
Videsparv A  
Dvärgsparv A,B  
Sävsparv Vi

### Raser samt D och E arter

Svartsvan A  
Tundrasädgås A,B  
Stripgås A  
Snöggås A  
Mindre kanadagås (olika raser)  
A,B  
Mandarinand A  
Amerikansk kricka A,(B hon-  
tecknade)

Kamskrake A,B  
Spetsstjärtad duva A,B  
Engelsk sädesärta A,B  
Vitstjärnig blåhake A,B  
Östlig gransångare A,B  
Sydlig gransångare A  
Stäppvarfågel A,B  
Smalnäbbad nötkråka A

Svartkråka A,B  
Brunsiska, ras cabaret A  
Ökentruppetare A,B  
Långstjärtad rosenfink A,B  
Blåstenknäck A,B  
Svarthuvad sparv A,B

### Allmänt om rapportering

Alla rapporter, även de som ska behandlas av Rk, skickas till rapportmottagaren. Använd gärna E-post! Rapporter gällande 2003 skickas in senast 1 februari 2004.

Som vanligt gäller att observationer inkomna till Sörmlandssvararen jämställs skriftliga rapporter. Detta under förutsättning att rapportören lämnat namn och telefonnummer. Dessa fynd noteras sedan i Svalan genom Rrks försorg. Det innebär förstås att den absolut lämpligaste rapporteringsformen är att Du själv rapporterar direkt i Svalan löpande under året. Detta besparar Rrk mycket arbete och ger utmärkta möjligheter till att bearbeta data och göra analyser fortlöpande istället för att vänta till servintern året därpå.

Glöm sedan inte beskrivningar av sällsyntare arter. Vilka dessa är framgår av rapportmallen och av nedanstående text. Rapportmall kan erhållas från Rrks ledamöter eller från Rrks hemsida <http://hem.passagen.se/rrk.sormland/>. Skicka sedan din beskrivning snarast till rapportmottagaren så Rrk får en möjlighet att bedöma densamma i tid.

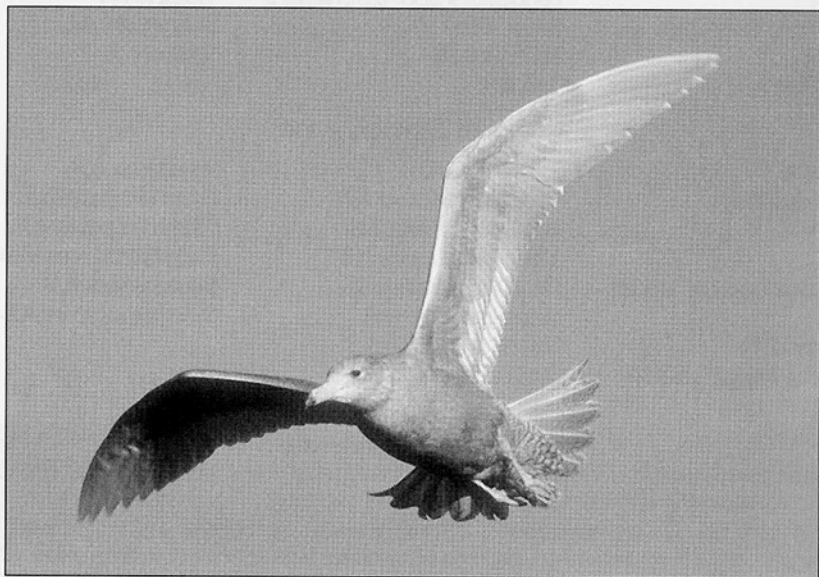
Notera att det går bra att rapportera även känslig information såsom häckningar av rovfåglar o.d. Dessa publiceras naturligtvis inte i detalj men kännedomen om dom kan vara avgörande i fågelskyddsarbetet.

### Arter till Rk (men som rapporteras till Rrk)

Följande sällsyntare arter och raser ska bedömas av raritetskommittén:

1. Nya arter eller raser för landet
2. Arter eller raser som t.o.m. 1988 observerats färre än 20 ggr i landet enligt Sveriges fåglar (SOF 1990).
3. Därutöver följande arter och raser: Stormsvala, toppskarv, (utanför västkusten söderut t.o.m. Kullaberg), blåsgås av rasen flavirostris, vitögad dykand, ormörn, stäpphök, mindre skrikörn, större skrikörn, stortrapp, småtrapp, tärmmås, vitvingad trut, sandtärna, stäppflyghöna, mellanspett, rostgumpsvala, sydnäktergal, blåhake av rasen cyanecula, svarthakad buskskvätta av rasen maura/stejnegeri, stenskvätta av rasen leucorhoa, brunsångare, gransångare av rasen tristis, rosenstare och gyllensparv.
4. Övriga arter och raser som regional rapportkommitté vill hänskjuta till Rk för yttrande, eller sådana som Rk på eget initiativ önskar granska.

## Fågelrapport 2002



Vittrut Foto: Göran Altstedt

### SMÅLOM *Gavia stellata*

Under våren sågs 21 ex i Hartsöarkipelagen och 10 ex utanför Oxelösund. Nio ex sågs under hösten i Hartsöarkipelagen och i Oxelösundsområdet sågs 10 ex. Vintertid sågs 14 ex längs kusten.

#### Inland:

Ett ex sträckande vid Stensjön, Katrineholm 31.8 (Håkan Lernefalk).

Enstaka exemplar brukar numera ses vintertid. Antalet fynd i år var dock ovanligt stort. Inlandsobservationer är ovanliga och görs inte årligen.

### STORLOM *Gavia arctica*

#### Häckningar:

Tio rapporterade häckningar från Gnesta, Strängnäs, Eskilstuna och Katrineholm.

#### Vinter:

Tre ex Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 12.1 (Per-

Åke Hägerroth, Göran Altstedt), 1 ex Hummelvik, Buskhyttan, Oxelösund 12.1 (Tärnans arttrally), 1 ex förbiflygande Hummelvik, Buskhyttan, Oxelösund 19.1 (Jan Oldebring) och 1 ex Garkast, Hartsöarkipelagen, Nyköping 14.12 (Lennart Wahlén).

De senaste åren har antalet rapporterade häckningar varit mellan 10-16. Detta avspeglar knappast förhållandena i rapportområdet. Bara i Bäven fanns 1983 ca 60 par. Det dåliga rapportandet gör det svårt att bedöma eventuella förändringar i antalet storlommar. Under 2003 kommer en inventering av Bäven att göras. Genom denna får vi förhoppningsvis en bättre bild av hur det ser ut för storlommen.

### SMÅDOPPING *Tachybaptus ruficollis*

Under året skedde lyckade häckningar på följande platser: En Valnaren, Strängnäs (Jalle och Seppo Hiltunen, Bernt Andersson), 3 Nässets viltvatten, Lid, Nyköping (Kjell Karlsson), 1 Stordammen,



Tunaberg, Nyköping (Leif Stål), 1 Ålsätters viltvatten, Katrineholm (Patrik Bergdal, Håkan Lernefalk, Jan Sjöstedt), 1 Klockarsjön, Ärla, Eskilstuna (Ilva Hansson), 1 Ekeby våtmark, Eskilstuna (Björn Fors, Bo och Eva-Lena Hernod m.fl.) och 1 Lina Lersjö, Lina naturreservat, Södertälje (Bo Ljungberg, Bjarne Tutturen, Lennart Magni). I övrigt noterad på ytterligare 6 lokaler under häcknings-tid. Under vintern sågs 4 ex vid kusten i Nyköpings-Oxelösundstrakten.

Nio lyckade häckningar är ett mycket bra resultat. Under senare år har bara ett fåtal par häckat. Smådopping är beroende av hur kall vintern är. De senaste årens milda vintrar kan vara en orsak till att så många smådoppingar har häckat i rapportområdet. Eventuellt den första konstaterade häckningen i Strängnäs.

#### GRÅHAKEDOPPING *Podiceps griseus*

Ett ex rastande Sillöfjärden, Hummelvik fiskehamn, Nyköping 8.1 (Lennart Wahlén).

#### Vår:

Tre ex Hartsöarkipelagen, Nyköping, 24.4 (Lennart Wahlén), 1 ex Rävsviken, Katrineholm 28.4 (Håkan Lernefalk), 1 ex Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 3.5 (Göran Altstedt, Ola Jonsson), 1 ex Ängudden, Hummelvik, Oxelösund 5.5 (Jan Gustafsson) och 1 ad rast Strandstuviken, Nyköping 4.6 (Kalle Brinell).

Under hösten sågs 14 ex rastande/sträckande i skärgården. De flesta vid Hartsö-Enskärs fstr.

Ett sent ex vid Garkast, Hartsöarkipelagen, Nyköping 14.12 (Lennart Wahlén).

Gråhakedopping passerar regelbundet Sörmland under vår och höst. De flesta ses vid kusten och i skärgården under hösten medan det i inlandet endast ses enstaka exemplar. Antalet observationer varierar något mellan åren och årets antal får anses vara av normal omfattning.

#### SVARTHAKEDOPPING *Podiceps auritus*

Häckningar eller observationer under häckningstid

på lämpliga lokaler per kommun:

Nyköping 12 par på 6 lokaler,  
Katrineholm 11 par på 8 lokaler,  
Flen 3 par på 3 lokaler  
Eskilstuna 2 par på 2 lokaler  
Strängnäs 2 par på 2 lokaler  
Gnesta 1 par på 1 lokal.

Vid riksinventeringen 1996 uppskattades antalet par i vårt rapportområde till mellan 45 och 55. Årets siffror tyder inte på någon större förändring. Visserligen är antalet rapporterade par 34, men då finns inte rapporter från alla lämpliga lokaler. Mer än hälften av alla rapporterade par kommer från Nyköping och Katrineholms kommuner. I dessa kommuner har det under senare år anlagts många viltvatten. Dessa vatten är oftast gynnsamma för svarthakedoppingen.

#### STORSKARV *Phalacrocorax carbo*

Inlandshäckningar:

Åttiofem bon Gimpelstenarna, Granfjärden, Strängnäs, 17 bon Tallgås, Granfjärden, Strängnäs, 84 bon Kungsbergsskären, Norrfjärden, Strängnäs (Thomas Pettersson), 30 bon Lilla Skinnpälßen, Segeröfjärden, Strängnäs, 30 bon Lagårdsback, Tynnelsöfjärden, Strängnäs, 20 bon Vålaskär, Tynnelsöfjärden, Strängnäs, 10 bon på ö utanför Runsö, Tynnelsöfjärden, Strängnäs (Ulf Cassel), 40 bon Dansken, Prästfjärden, Strängnäs (Markku Kemppe, Carl-Ola Hagbergh), 30 bo Lindholmen, Yngaren, Nyköping (Gunnar Johansson), häckning Hallbosjön, Nyköping (Gunnar Johansson), 51 bo Bosberget, Hjälmarén, Eskilstuna (Leif och Hjördis Carlsson), 10 bo L. Blackhäll, Mälaren, Eskilstuna, 24 bo St. Blackhäll, Mälaren, Eskilstuna (Thomas Pettersson), 3 bo ö St Sundby, Eskilstuna (Niklas Holmström), en misslyckad häckning Söderfjärden och 9 plus 19 bo, Näsnaren, Katrineholm (Håkan Lernefalk).

Få rapporter från kusten/skärgården, vilket gör det svårt att avgöra om det sker någon förändring i beståndet. Möjligen sker en mindre ökning i inlandet.



### RÖRDROM *Botaurus stellaris*

Under året rapporterades 81 tutande hanar. Under riksinventeringsåret 2000 rapporterades 145 tutande hanar och 2001 97 ex. Årets antal är betydligt mindre än 2000. Det finns anledning att mistänka att en minskning har skett. Visserligen sjunker normalt antalet rapporter efter en riksinventering p.g.a. att alla lämpliga lokaler inte blir besökta, men minskningen i detta fall är nog större än vad som kan förklaras av minskad rapportering. Rördrom är dessutom en av de arter som rapporteras flitigt. Någon minskning kan dock inte ses i Söderfjärden där det var 18 ex 2000, 21 ex 2001 och 20 ex 2002.

### KOHÄGER (1)

Ett ex Lövsund, Nyköping 14.5 (Kjell Karlsson, Jörgen Israelsson).

Sågs några timmar innan den lyfte och försvann mot norr. Denna fågel sågs tillfälligtvis på ett par platser i södra Sverige och utgör första fyndet för landet av en levande kohäger. Det första fyndet utgörs annars av en död individ i Uppland juli 1987 som f.ö. var ringmärkt i Spanien året innan. Dessutom har det setts ytterligare några fåglar som antas vara förrymda. Med tanke på hur pass vanlig och expansiv arten är globalt är det anmärkningsvärt att det ses så få i vårt land.

Mer om fyndet kan man läsa i Fåglar i Sörmland nr 2 2002.

### HÄGER *Ardea cinerea*

Elva bon Kungsbergsskären, Norrfjärden, Mälaren, Strängnäs, 4 bon Tallgås, Granfjärden, Mälaren, Strängnäs, 1 bo Hatten, Granfjärden, Mälaren, Strängnäs (Thomas Pettersson), 7 bon Lilla Hermanskär, Prästfjärden, Mälaren, Strängnäs, 4 bon Sankt Pers Skär, Arnöfjärden, Mälaren, Strängnäs, 3 bon Yttre Borsten, Arnöfjärden, Mälaren, Strängnäs (Markku Kemppi), flera bon Lagårdsback, Tynnelsöfjärden, Mälaren, Strängnäs (Ulf Cassel), 17 bon Tre Tallar, Gripsholmsviken, Mälaren, Strängnäs (Johan Skutin), 17 plus 1 bo Sörfjärden (Lars Broberg), 1 bo ö St. Sundby,

Hjälmaren, Eskilstuna (Niklas Holmström), 18 bo Hedensö, Eskilstuna (Tony Haglund, Jukka Väyrynen), 1 bo Lindholmen, Yngaren, Nyköping (Gunnar Johansson), 1 bo Lövsund, Runtuna, Nyköping (Kjell Karlsson) och 2 bo Dagöholm, Katrineholm (Håkan Lernefalk).

Det är svårt att utifrån rapporteringen få en klar bild av förekomsten av häger i rapportområdet. De två senaste åren har antalet rapporter ökat och det skulle kunna tyda på en ökning. 2004 är häger riksinventeringsart och då får vi förhoppningsvis bättre kunskap om hägerns förekomst.



Den svarta storken vid Vadsjön Foto: Göran Andersson

### SVART STORK *Ciconia nigra* (16)

Ett ex Nynäs, Nyköping 21-22.5 (gm Jan Sjöstedt, Arne Hellström) och 1 ex Vadsjön, Nyköping 22-28.6 (Jan Åmar, Göran Andersson, Lennart Wahlén m.fl.).

Troligen är det samma ex som setts. Det finns dock andrahandsuppgifter om att det setts två svarta storkar samtidigt. Mer om fyndet finns i Fåglar i Sörmland nr2 2002.





VIT STORK *Ciconia ciconia* (29)  
Ett ex Lacka, Trosa 9.6 (genom Arne Skog).

Vit stork ses numera så gott som årligen. Under senare år har de flesta observationer gjorts av icke-skådare. Detta kan bero på att det är en för de flesta välkänd fågel.

Rättelse för 2001:  
I texten står det: Ett ex Kvegerö, Torsåker, Gnesta 13.12 (Sörmlands Nyheter) samt sannolikt samma exemplar överflygande Tureholms gård, Gnesta 13.12 (gm Bo Gustafsson).

Skall vara:  
Ett ex Kvegerö, Torsåker, Gnesta 13.12 (gm Sörmlands Nyheter) samt sannolikt samma exemplar överflygande Tureholms gård, Trosa 13.12 (gm Bo Gustafsson, Lars Johansson, Anders Eriksson).

[SVART SVAN] *Cygnus atratus* (6)  
Ett ex av denna parkrymling sågs sträckande vid Hummelvik, Oxelösund 21.4 (Bertil Karlsson, Jan Karlsson) och troligen samma individ i Strandstuviken och närliggande områden, Nyköping 21.4-10.11 (Johan Dahlberg, Lennart Wahlén, Jan Sjöstedt m.fl.).

MINDRE SÅNGSVAN *Cygnus bewickii*  
Två ex Stensjön, Katrineholm 15-16.3 (Urban Rundström, Jörgen Israelsson, Håkan Lernefalk), 5 ex Lundbysjön, Eskilstuna 17-22.3 (Solweig Blomkvist, Kent Carlsson), 7 ex Älunda gård, Eskilstuna 17.3 (Anna Struwe), 9 ex Bönsta/Skavsta Nyköping 18-24.3 (Jukka Väyrynen, Lennart Wahlén), 4 ex S Flodafors k:a, Katrineholm 23.3 (Göran Andersson, Per Flodin, Andreas Grabs), 2 ad Sörkärr, Ekeby, Hallbosjön, Nyköping 23-24.3 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Göran Andersson), 7 ex sträckande Gammelsta, Nyköping 26.3 (Jonny Werdin), 1 ex Snösvad, V Sparreholm, Flen 27-28.3 (Jukka Väyrynen, Mattias Andersson), 7 ad Strandstuviken, Nyköping 17.10 (Thomas Larsson), 7 ex Hannsjön, Jönåker, Nyköping 30.10 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman) och 1 ex

Strandstuviken, Nyköping 21.12 (Jan Sjöstedt).

På väg till och från häckningsområdena i norra Ryssland rastar mindre sångsvanar i Sörmland. De flesta ses i mars och oktober. Under senare år har antalet observationer ökat.

SÅNGSVAN *Cygnus cygnus*  
Tjugoen rapporterade häckningar och dessutom par på ytterligare några lokaler. Detta är det högsta rapporterade antalet häckningar. Vid riksinventeringen 1997 rapporterades 12 häckningar. De följande åren var det 1998-15, 1999-16, 2000-11 och 2001-15. Det verkar som om sångsvanen fortsätter att öka i rapportområdet. Denna ökning sker eventuellt på knölsvanens bekostnad. I åtminstone Katrineholmstrakten har sångsvan ersatt knölsvan i flera sjöar.

Större flockar har setts under våren i Nyköpings-, Eskilstuna- och Vingåkertrakten. Störst antal var 200 ex Lundbysjön, Eskilstuna 24.3 (Bo och Eva-Lena Hernod).

SÄDGÅS *Anser fabilis*  
Under sträcket rastar en del sädgäss i Sörmland. De flesta ses under våren och betydligt färre ses under hösten. Runt Eskilstuna, vid St Malmsområdet i Katrineholm, på Vingåkersslätten och runt Hallbosjön, Nyköping ses de största antalen. Störst antal som sågs var 1300 ex norr Lundbysjön, Husby-Rekarne, Eskilstuna 28.3 (Kent Carlsson).

TUNDRASÄDGÅS *Anser fabilis rossicus* (7)  
Ett ex Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 23.3 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson).

Andra året i rad med fynd av tundrasädgås. Fynden av denna tidigare förbisedda ras kommer troligen att öka, då kunskapen om hur den bestäms har ökat.

SPETSBERGSGÅS *Anser brachyrhynchus*  
Ett ex Kolsnaren, Vingåker 8-9.3 (Patrik Bergdahl), 1 ex sträckande NO Femöre huvud, Oxelösund, 10.3 (Kalle Brinell), 1 ex Lundbysjön/Örsta, Eskilstuna 16-28.3 (Kent Carlsson, Bo Gustafsson, Ilva Hansson), 1 ex Sköldinge, Katrineholm 16.3 (Göran An-

dersson, Per Flodin), 1-3 ex Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 16.3-17.4 (Olle Pers, Thomas Larsson, Lars Hansson m.fl.), 1 ex Vingåkersslätten, Vingåker 19.3 (Patrik Bergdahl), 2 ex St Malmsområdet, Katrineholm 23.3-7.4 (Göran Andersson, Per Flodin, Andreas Grabs m.fl.), 1 ex Sörkärr, Ekeby, Hallbosjön, Nyköping 24.3 (Andreas Grabs), 2 ex Kyrksjön, Katrineholm 3.4 (Patrik Bergdahl), 1 ex Fyrjö, Yngaren, Nyköping 14.4 (Lennart Wahlén), 1-2 ex Strandstuviken, Nyköping 27.9 (Gunnar Rosqvist, Jörgen Israelsson) och 1 ex Sörfjärden, Eskilstuna 13.10 (Leif Carlsson).

Bland de rastande sädgåsflockarna ses varje år enstaka spetsbergsgäss. De senare åren har antalet rastande varit ganska så lika. De flesta ses under våren.

#### BLÄSGÅS *Anser albifrons*

Under våren har ca 180 ex rapporterats från lokaler spridda över landskapet. De flesta från Nyköping. Högsta antalet var 21 ex Sörkärr, Hallbosjön, Nyköping 23-24.3 (Kalle Brinell, Andreas Grabs, Jan Gustafsson). Ca 15 ex rapporterades under hösten.

Det är svårt att uppskatta hur många blåsgäss som egentligen rastar i rapportområdet. De ses under en längre tid på olika lokaler och antalet varierar. Troligen flyttar en del vidare och nya tillkommer. De senaste åren har antalet rastande blåsgäss ökat och de flesta ses under våren. Vissa år kan dock ett större antal ses under hösten som 2000 och 2001.

#### FJÄLLGÅS *Anser erythropus*

Det finns flera rapporter från Nyköpingstrakten om en individ mellan 21.4 och 16.10. Hur många individer det egentligen har rört sig om är svårt att säga. Det kan i många fall eventuellt vara samma ex, men en del har rapporterat om två olika märkta ex. Utanför Nyköpingstrakten har det setts 2 ex Kyrksjön, Katrineholm 24-25.3 (Elsa och Bert Olausson), 2 ex Aspa, Nyköping 16.4 (Lennart Wahlén), 2 ex Öster-Malma, Nyköping 9.5 (Lennart Wahlén) och 1 ex Valla, Katrineholm 16.10 (Krister Aronsson).

#### GRÅGÅS *Anser anser*

Under hösten samlas grågässen i stora flockar runt om i Sörmland. De största rapporterade flockarna var: 1000 ex Strandstuviken, Nyköping 19.8 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman), 2451 ex Söderfjärden, Mälaren 15.9 (Lars Broberg), 2000 ex Ålsta, Storsjön, Gnesta 18.9 (Bertil Karlsson), 2000 ex Buskhyttan, Oxelösund 29.9 (Jan Sjöstedt), 1000 ex Häggånsviken, Trosa 12.10 (Stefan Clason) och 1400 ex Stensjön, Katrineholm 13.10 (Håkan Lernefalk).

#### [STRIPGÅS] *Anser indicus* (21)

Ett ex Ekebyvåtmark, Eskilstuna 25.6 (Kent Carlsson) och 1 ex Fiholmsby och Sörfjärden, Eskilstuna 11-13.10 (Lennart Eriksson, Leif och Hjärdis Carlsson).

#### [SNÖGÅS] *Anser caerulescens* (64)

Ett ex Vadsjön, Nyköping 28.6-6.7 (Daniel Bengtsson, Per Flodin, Göran Andersson).

#### [MINDRE KANADAGÅS] *Branta canadensis*

Ett ex av någon av de mindre raserna Ytterbobygget, S Buskhyttan, Nyköping 24-26.12 (Kalle Brinell). Den var mycket oskygg och hittades död den 26.12.

#### VITKINDAD GÅS *Branta leucopsis*

##### Häckning:

4 pull Jogersö, Oxelösund 31.5 (Kalle Brinell), 95 pull Strandstuviken, Nyköping 1-18.6 (Kalle Brinell), 10 pull Branthäll, Nyköping 18.6 (Kalle Brinell), 14 pull Linudden, Nyköping 18.6 (Kalle Brinell), 1 bo Måsön, Halla, Yngaren, Nyköping (Sven Jonsson) och 2 bon Dansken, N Prästfjärden, Strängnäs (Åke Andersson).

##### Övrigt:

Tusen ex förbiflygande Nyköping 25.8 (Per Wiquist), ca 1500 ex Strandstuviken, Nyköping 26.8 (Jan Sjöstedt), 950 ex L:a Kungsladugården, Nyköping 28.8 (Per Wiquist) och 100 ex Skäggesta, Åker, Strängnäs 17.10 (Leif Ekblom).

Det finns numera en stabil stam runt Nyköping och Oxelösund. Något par häckar årligen i Yngaren.



Första häckningen i Strängnäs, vilket kan tyda på att den vitkindade gåsen fortsätter att sprida sig i Sörmland.

#### PRUTGÅS *Branta bernicla*

Ett ex Claestorps viltvatten, Katrineholm 15.5 (Håkan Lernefalk), 1 ex Häggnäsviken, Södertälje 19-20.5 (Göran Pettersson, Ulf Modin), 7 ex Tors-hälla, Eskilstuna 24.8 (Ingvar Skog), 1 ex rastande Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 4.10 (Jan Karlsson), 60 ex sträckande Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 4.10 (Jan Karlsson), 1 ex sträckande Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 5.10 (Jan Karlsson), 2 ex Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 12.10 (Jan Oldebring) och 3 ex Skansundet, Mörkö, Södertälje 13.10 (Ulf Modin).

Prutgås ses regelbundet och i varierande antal under sträcket. De allra flesta observationerna görs under hösten och vid kusten.

#### GRAVAND *Tadorna tadorna*

Häckning:

Två par häckade Strandstuviken, Nyköping (Kalle Brinell, Per Flodin, Olle Pers m.fl.) och ett par med ett tiotal ungar Enskär, Nyköping (Lennart Wahlén).

Inland:

En hane Öster-Malma, Nyköping 9.5 (Lennart Wahlén), 1 ad par Skåra viltvatten, Hallbosjön, Nyköping 11.5 (Andreas Grabs) och 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 31.7-3.8 (Leif Carlsson, Kent Carlsson, Björn Fors m.fl.).

Vid Strandstuviken och i skärgården häckar årligen några par.

#### [MANDARINAND] *Aix galericulata* (15)

Ett ex av denna parkrymling sågs runt Katrineholm 2-21.5 (Urban Rundström, Pelle Moqvist, Inge-gård Pihl m fl).

Det finns dock all anledning att bevaka denna art framöver då det förekommit häckningar i det fria i södra Sverige och arten lyckats etablera sig på andra håll i Europa.

#### BLÅSAND *Anas penelope*

En hona Brandholmen/Hammen, Nyköping 20-31.12, funnen död 4.1 2003 (Lennart Wahlén, Jan Gustafsson, Kalle Brinell m.fl.).

Enstaka individer kan försöka övervintra vid milda vintrar. Nu blev vintern istället bister och denna fågel med flera andra övervintrare i samma område strök med.

#### SNATTERAND *Anas strepera*

Häckning:

Tre bon Sörfjärden, Mälaren 13.6 (Lars Broberg, Ture Persson), 3 kullar sydöstra Sjösaviken, Nyköping 15.6 (Göran Altstedt) och 1 hona + 3 juv Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 7.7 (Göran Andersson, Per Flodin).

Vinter:

1 par Ekeby våtmark, Eskilstuna 5-27.1 (Bo och Eva-Lena Hernod, Kent Carlsson m.fl.), 1 ad hane Romholmen, Nyköping 15.12 (Per Flodin, Göran Andersson) och 1 hane Oxelösunds hamn, Oxelösund 22.12 (Jan Gustafsson).

Under senare år rapporteras häckningar regelbundet och antalet tycks öka något. Något som märks inte minst genom sensommarkoncentrationer på 50-100 ex på flera platser.

#### KRICKA *Anas crecca*

Häckning:

En kull om sju juvenila Flättsjön, Eskilstuna 29.6 (Leif Carlsson) och ett par med sju juvenila Valnaren, Strängnäs 30.6 (Bernt Andersson).

Vinter:

Ett ex dammarna, Gorsingeholm, Strängnäs 1-2.1 (Magnus Brandel), 1 hane reningsverksdammarna, Strängnäs 2.1-23.2 (Björn Carlsson, Kent Söderberg), 1 hona Hummelvik, Buskhyttan, Oxelösund 19.1 (Jan Oldebring, Lennart Wahlén), 1-2 ex reningsverket, Strängnäs 1-25.12 (Björn Carlsson, Magnus Brandel), 1 hona Brandholmen, Nyköping 15-21.12 (Lennart Wahlén, Jonny Werdin), 1 hane Brandholmen, Nyköping 20.12 (Jan Sjöstedt) och

Ilex Ekeby våtmark, Eskilstuna 26.12 (Jorma Jokinen).

Enstaka häckningar rapporteras årligen. På grund av de milda vintrarna har antalet vinterfynd ökat.

#### AMERIKANSK KRICKA

*Anas crecca carolinensis* (6)

En hane Goglundasvackan, Skåraviken, Nyköping 14-20.4 (Jörgen Israelsson m.fl).

Sjätte fyndet av denna amerikanska ras.

#### STJÄRTAND *Anas acuta*

Ett ex Trosaån, Trosa 7.1 (Jonas Edström), 1 hane Ålsätters viltvatten, Katrineholm 26.5 (Håkan Lernefalk), 1 ex Ålsätters viltvatten, Katrineholm 29.5 (Bengt Larsson) och 2 ex Vännervassön, Näsnaren, Vingåker 10.6 (Patrik Bergdahl).

Vinterobservationer är ovanliga. Ibland ses enstaka ex under häckningstid och häckning har skett tre gånger. Den senaste konstaterades i Strängnäs 1998.

#### ÅRTA *Anas querquedula*

En häckning med nio ungar Ekeby våtmark, Eskilstuna (Bo Gustafsson m.fl.).

I övrigt fynd av par och hannar från 17 lokaler. Fördelat på Nyköping 10, Eskilstuna 3, Strängnäs 2, Katrineholm 1 och Södertälje 1. Andra året i rad med häckning vid Ekeby våtmark. Enstaka par häckar numera årligen i Sörmland men arten är kroniskt svårinventerad.

#### SKEDAND *Anas clypeata*

En häckning med 9 juvenila Sörfjärden, Mälaren, 13.6 (Lars Broberg, Ture Persson) och 1 häckning med 9 juvenila i sydöstra Sjösaviken, Nyköping 15.6 (Göran Altstedt).

Det är inte varje år som häckningar rapporteras. Skedand ses dock regelbundet under häckningstid i Sörmland och några par häckar med största sannolikhet varje år.

#### BRUNAND *Aythya ferina*

Under 2002 har enbart en häckning med 3 juvenila rapporterats, nämligen i Ålsätters viltvatten, Katrineholm (Katarina Bodström). Under häckningstid finns rapporter från Ekeby våtmark och Näsnaren.

Brunanden har minskat stadigt i Sörmland och även i övriga landet. Det tycks numera bara finnas något enstaka häckande par kvar i vårt rapportområde. Övriga observationer är också få. På sensommaren-hösten har det tidigare setts större flockar, men inga rapporter om sådana i år.

#### Rättelse 2001:

Dessvärre kom det med en text från 2000 som ställde till förvirring. Texten "Glädjande nog andra året i rad med rapporterade häckningar. Förhoppningsvis har den negativa trenden brutits.", ska inte var med. Det innebär alltså att det inte var några rapporterade häckningar under 2001.

#### VIGG *Aythya fuligula*

Stora ansamlingar: Tvåtusén ex Horn, Nyköping 11.1 (Jukka Väyrynen), 5000-6000 ex Hartsöarpipelagen, Nyköping 12.1 (Per-Åke Hägerroth, Göran Altstedt), 4000-5000 ex Skäppnefjärden, N Källvik, Trosa 21.1 (Lennart Wahlén), 10000-12000 ex Hartsö, SO Studsvik, Nyköping 26.1 (Per-Åke Hägerroth, Göran Altstedt, Göran Andersson), 1440 ex Söderfjärden, Strängnäs 22.8 (Joakim Strengbom), 2000 ex Sjösaviken, Nyköping 27.9 (Gunnar Rosqvist), 5000 ex Mellsjön, Nyköping 1.11 (Jonny Werdin), 10000-15000 ex Romholmen/Örsbaken, Oxelösund 15-22.12 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Göran Andersson) och 20000 ex Örstignäs, Nyköping 30.12 (Jonny Werdin, Lennart Wahlén).

Det ses varje år stora flockar under hösten och vintern vid kusten och i skärgården.

#### VIGG X BERGAND

En trolig hybrid mellan dessa arter sågs i Fiskehamnen, Oxelösund 10.2 (Gunnar Rosqvist) och Ekeby våtmark, Eskilstuna 17.3 (Bo Gustafsson).



### BERGAND *Aythya marila*

Ute vid kusten runt Nyköping från hösten till våren, samlas större flockar. De milda vintrarna har för bergand som för så många andra arter lett till att ett ökat antal ses vintertid. De största antalen var 200 ex Örnbaken, Brännäs, Oxelösund 7.5 (Tommy

Något ex ses varje år och då i första hand i april.

### ALFÖRRÄDARE *Polystica stelleri* (53)

En hona Garkast, Hartsöarkipelagen, Nyköping 20.2 (Lennart Wahlén), 1 hane Hävringe, Oxelösund 13.4 gm (Lars Hansson) och 1 ad hane Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 16.10 (Lennart Wahlén).

Trots att antalet observerade alförrädare minskat markant längs svenska kusten, ses ingen minskning hos oss. Det ses årligen något/några ex.

### ALFÅGEL *Clangula hyemalis*

Ett ex Närsjöfjärden, Eskilstuna 25.10 (Tony Haglund).

Några få fynd görs årligen i inlandet.

### SJÖORRE *Melanitta nigra*

Inland:

Tolv ex Sörfjärden, Eksågstornet, Strängnäs 20.4 (Björn Carlsson), 18 ex Kinglötts udde, Eskilstuna 20.4 (Björn Fors), 22 ex Brobyö, Eskilstuna 20.4 (Pontus Lindberg), 3 hanar 2 honor Rokaudd, Överselö, Strängnäs 21.4 (Kent Söderberg), 2 par Eksågstornet, Sörfjärden, Strängnäs 24.4 (Staffan Hellbom), 10 ex Gisselfjärden samt 9 hanar 9 honor Gimpelstenarna, Granfjärden, Strängnäs 25.4 (Thomas Pettersson), 4 ex Eksågstornet, Sörfjärden, Strängnäs 30.4 (Björn Carlsson), 11 ex Eksågstornet, Sörfjärden, Strängnäs 8.5 (Björn Carlsson, Torsten Carlsson), 1 par SO Gimpelstenarna, Granfjärden, Strängnäs 8.5 (Thomas Pettersson), 8 ex rast Lundby holmar, Strängnäs 9.5 (Fredrik Ellin) och 1 par rastade Näsnaren, Katrineholm 13.5 (Bengt Larsson).

Vinter:

De senare årens milda vintrar har lett till att antalet vinterobservationer vid kusten har ökat. I år gjordes totalt tio observationer om 29 ex. Under vårsträcket kring månadsskiftet april-maj kan sjöorrar ses rasta i sjöar i inlandet. Antalet varierar en hel del mellan åren. Större antal ses ofta vid lågtrycksbetonat väder.



Alförrädare Foto: Lars Hansson

Knutsson), 430-750 ex Strandstuviken, Nyköping 3-11.5 (Gunnar Rosqvist, Lars Hansson, Mikael Ackelman), 470 ex Horn, Nyköping 31.10 (Jan Sjöstedt), 350 ex Örstig, Nyköping 6.11 (Thomas Larsson) och 300-400 ex Romholmen/Horn/Örnbaken, Nyköping 15-22.12 (Göran Andersson, Per Flodin). En ad hona sågs i inlandet vid Aspa, Nyköping 10.3 (Lars Hansson).

### EJDER *Somateria mollissima*

Inland:

Ett ex Lilla Blackhäll, Eskilstuna 25.4 (Thomas Pettersson).

Dessutom en bra sträckesiffra om 18 000 ex Hartsö-Enskärs fstn, Nyköping 4.10 (Jan Karlsson).

Enstaka exemplar ses ibland i inlandet och då främst vid Mälaren och Hjälmararen.

### PRAKTEJDER *Somateria spectabilis* (28)

Ett ex Lillrö, Hartsöarkipelagen, Nyköping 8.4 (Ola Jonsson).



### SVÄRTA *Melanitta fusca*

#### Vinter:

Ett ex rastande Femörehuvud, Oxelösund 10.1 (Lennart Wahlén), 1 ex Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 12.1 (Per-Åke Hägerroth, Göran Altstedt), 1 ex Femörehuvud och Hummelvik Oxelösund 12.1 (Tärnans artrally), 1 ex Örsbaken, Oxelösund 20.1 (Tommy Knutsson) och 1 par Hamnskär, Hartsöarkipelagen, Nyköping 26.1 (Per-Åke Hägerroth, Göran Altstedt, Göran Andersson)

Dessutom 100 ex sträckande Femörehuvud, Oxelösund 9.5 (Göran Andersson, Per Flodin)

#### Inland:

Sju ex sträckande Fiskeboda, Katrineholm 13.7 (Patrik Bergdahl), 7 ex Eksågstornet, Sörfjärden, Strängnäs 18.10 (Björn Carlsson) och 1 ex Brobyviken, Eskilstuna 1.11 (Pedro Haglund, Karolina Bodlund).

Enstaka ex ses numera årligen i skärgården under vintern. I inlandet ses så gott som varje år ett mindre antal svärter. De senare åren har bara några få par häckat i Sörmland.

### SALSKRAKE *Mergus albellus*

Trettio ex rast Vagnhärad, Trosa 20.1 (Lennart Wahlén), 30 ex Skäppnefjärden, N Källvik, Trosa 21.1 (Lennart Wahlén), 110 ex Hartsöarkipelagen, Nyköping 3.2 (Lennart Wahlén), 39 ex Vivesta, Stjärnholmsviken, Oxelösund 3.2 (Lars Hansson), 40 ex rast Källvik, Trosa 10.2 (Lennart Wahlén), 30 ex Hummelvik fiskehamn, Oxelösund 17.2 (Bo Hallman), 60 ex Tullgarns slott, Tullgarnområdet, Södertälje 10.3 (Rolf Larsson), 40 ex Häggånsviken, Tullgarn, Södertälje 24.3 (Stefan Clason, Bo Hellberg), 32 ex Björkarönsund, Norra Mörkö, Södertälje 29.3 (Stefan Bengtsson, ), 70 ex Näsnaren, Katrineholm 13.10 (Pelle Moqvist, Håkan Lernefalk), 100 ex Häggånsviken, Tullgarn, Södertälje 3.11 (Stefan Clason), 30 ex Marsäng, Nyköping 6.11 (Thomas Larsson) och 30 ex Romholmen, Horn, Nyköping 15.12 (Göran Andersson, Per Flodin).

#### Sommar:

Tre honor Vadsjön, Nyköping 12.6 (Jukka Väyrynen).

Salskrake rastar under vår- och höststräcket och kan ses av och till i de flesta sjöar och längs kusten. De största antalen ses under hösten. De senare årens milda vintrar har lett till att ett större antal övervintrar ute i skärgården.

### SMÅSKRAKE *Mergus serrator*

Under året har inga inlandshäckningar rapporterats. Par har dock setts: 2 par Isholmarna, Hjälmaren, Eskilstuna 18.5 och 1 hona + 2 par linbanan, Hjälmaren, Eskilstuna 19.5 (Leif och Hjärdis Carlsson).

Småskrake häckar tämligen allmänt längs Sörmlandskusten. Enstaka par häckar årligen i de större sjöarna i inlandet, främst i Mälaren och Hjälmaren. Tidigare förekom även häckningar i andra större sjöar, som Båven och Yngaren. Under senare år har dock inga häckningar eller observationer som tyder på häckning i inlandet rapporterats utanför Mälaren och Hjälmaren.

### STORSKRAKE *Mergus merganser*

Femtonhundra ex Nyckelsjön, Vängsöområdet, Gnesta 5.11 (Bertil Karlsson) och 1000 ex Tisnaren, Katrineholm 18.11 (Eddy Rask gm Axelsson).

Storskrake rastade tidigare år under höstarna i stora antal vid främst Hjälmaren och Öljaren, Katrineholm. Vissa år rapporterades upp till 3000-5000 ex. Under senare år har det varit få rapporter från dessa lokaler och antalen har varit betydligt mindre.

### BIVRÅK *Pernis apivorus*

#### Troliga häckningar:

2 ad lämplig biotop Bergshammar, Nyköping 16.6 (Kalle Brinell) och 1 ad hane lämplig biotop Sandsjön, Norra Mörkö 30.6 (Bo Hellberg).

En trolig häckning vid Brunnsåker, Tosterö rapporterad från 23.7 (Leif Karlsson).





Totalt sett 48 fynd vid 36 tillfällen under sommarperioden 20.5-20.7.

Sträckssiffror:

18 ex sträckande SV Skiringe gård, Flen 1.9 (Andreas Grabs) och 53 ad sträckande SV Bergshammar, Nyköping 1.9 (Kalle Brinell).

BRUN GLADA *Milvus migrans* (32)

Ett ex Fågelsund, Flen 14.5 (Sven Pettersson), 1 ex Jönåkers trafikplats, Jönåker 30.8 (Jonas Bonnedahl) samt 1 ex sträckande SV Ålsätters viltvatten, Katrineholm 8.9 (Krister Aronsson).

Tre fynd är jämförbart med föregående två åren med en liten topp 2001 med fem fåglar. Arten är annars årlig i Sörmland sedan 1997.

Tillägg för 1995:

En observation som rnk har godkänt 1997 som sedan inte publicerats: Ett ex Strandstuviken, Nyköping 4.6 (Olle Pers).

RÖD GLADA *Milvus milvus*

Ett ex Öknaby, Katrineholm 1.4 (Karl Kellander), 1 ex sträckande N Ålsätters viltvatten, Katrineholm 3.4 (Patrik Bergdahl), 1 ex Skogshall, Nyköping 13.4 (Göran Altstedt, Bo Altstedt), 1 ex Palmtorps allé, Oxelösund 24.4 (Tommy Ubbesen), 1 ex Ekebydal, Nyköping 24.4 (Jonny Werdin), 1 ex sträckande Hallbosjön, Nyköping 25.4 (Jan Karlsson, Jan-Eric Hägerroth), 1 ex Väderbrunn, Nyköping 29.4 (Patrik Bergdahl), 1 ex Grinda, Nyköping 26.5 (Kjell Karlsson), 1 ex Gerstaberg, Järna 12.6 (Björn Wester), 1 ex Hållsta, Husby-Rekarne, Eskilstuna 23.6 (Kent Carlsson), 1 ex Kila, Nyköping 3.9 (Bo Rydbäck), 1 ex Bondkroken, Strängnäs 31.10 (Seppo Hiltunen) samt 1 ex Labro ängar, Nyköping 2.11 (Ingvar Jansson).

Efter den lyckade häckningen utanför Nyköping 2001 kontrollerades detta område under hela häckningstiden utan positivt resultat. Dock sågs en glada tillfälligtvis i nämnt område.

Noterbart är den sena gladan i Sjösa-området 2.11.

HAVSÖRN *Haliaeetus albicilla*

Trettiotre individer rapporterades 2.3 från Mälaren under den årliga räkningen.

Tio rapporterade inlandsobservationer under perioden 20.5 - 20.7, med en koncentration i Eskilstuna området.

Häckningar:

En konstaterad från vardera Eskilstuna och Strängnäs har inkommit.

Troliga häckningar:

En konstaterad från vardera Eskilstuna, Södertälje och Nyköping har inkommit.

Generellt torde det vara många fler häckningar eller fynd under häckningstid än de som rapporteras till Rrk.

BRUN KÄRRHÖK *Circus aeruginosus*

Häckningar:

1 ad par byggde bo Brobyviken, Eskilstuna 13.4 (Karolina Bodlund, Pedro Haglund), 1 hane byggde bo Nyköpingsån Bönsta, Nyköping 20.4 (Lennart Wahlén), 2 ex byggde bo Sjövikstornet, Kolsnaren, Vingåker 6.5 (Lillemor Däckfors), 1 häckning Sandasjön, Norra Mörkö, Södertälje 9.5 (Bo Hellberg), 1 par parade sig Tandlaviken, Eskilstuna 12.5 (Kent



Röd glada Foto: Göran Altstedt

Carlsson), 1 par besökte bo Täckhammarsbro, Nyköping 13.5 (Lennart Wahlén), 1 ad par byggde bo Öknasjön, Strängnäs 15.5 (Ture Persson), 1 ad par byggde bo Fatburen, Strängnäs 1.6 (Johan Skutin), 1 ad par byggde bo Kalkudden, Strängnäs 15.6, 8 pull ringmärkta Sörfjärden, Eskilstuna 17.6-10.7 (Lars Broberg), 1 häckning Bergsjön, Eskilstuna 17.7 (Tony Haglund) samt 3 pull revir Ånastjön, Nykvarn 20.7 (Stig Strid).

Sannolikt omkring 20 par häckande runt Sörfjärden, Strängnäs (Lars Broberg).

#### BLÅ KÄRRHÖK *Circus cyaneus*

Vinterobservationer:

En hona Tullgarns slott, Södertälje 2.1 (Erik Asp-lund), 1 hane Röddrommen, Sörfjärden, Eskilstuna 6.1 (Barbro Hedström), 1 hane sträckande Eriksberg, Katrineholm 7.12 (Pelle Moqvist), 1 hona Bälinge k:a, Nyköping 8.12 (Göran Altstedt), 1 hona Lista/Öja-området, Eskilstuna 8.12 (Anna Struwe), 1 honfärgad Sjölundamaden, Eskilstuna 8.12 (Solveig Blomqvist), 1 hona Hörningssjön, Eskilstuna 9.12 (Solveig Blomqvist), 1 hona Ramdalen, Oxelösund 20.12 (Jörgen Israelsson) och 1 hona Stensjön, Katrineholm 25.12 (Tommy Karlström).

Sommarobservationer:

En hane Ekeby våtmark, Eskilstuna 26.5 (Bo och Eva-Lena Hernod) och 1 ad hane Skavsta flygplats, Nyköping 8.7 (Lars Hansson).

Jämfört med åtta fynd under december 2001 hittades alltså endast två ex i januari 2002. I december stretade sig sedan sju individer kvar trots den stränga kylan. Nivåer som för december dessa två år är i historiskt perspektiv en ökning för arten.

#### STÄPPHÖK *Circus macrourus* (6)

En 2k hane Marsäng, Nyköping 31.8 (Thomas Larsson, Per Flodin, Göran Andersson m.fl.).

Två år sedan förra fyndet av stäpphök i Södermanlands rapportområde (även då på Marsäng) ses en 2K hane där under någon förmiddagstimme. Få-

geln kom insträckande från norr och jagade ett kort tag innan den försvann. Se även notis i FiS nr 2 2002.

#### ÄNGSHÖK *Circus pygargus* (62)

Ett ad par Sandasjön, Norra Mörkö, Södertälje 15.5 (Ulf Modin), 1 hona Sörfjärden, Eskilstuna 21.6 (Lars Broberg) samt 1 ad hane Hedensö, Eskilstuna 31.7 (Bo Ekstrand).

Häckningar förekommer då och då i våra grannlandskap, men i Södermanland har de senaste åren endast givit tillfälliga observationer, likaså i år.

Rättelse för 2000:

I texten för Ängshök anges i närheten av Strandstuviksområdet detta: 1 3K hane S Branthäll-Örstignäs, Nyköping 26-31.5 (Lennart Wahlén).

Texten skall vara: En 2K-hane som jagade över fältet på lokalen och sedan försvann mot SV vid Kuggnäs i Nyköpings södra utkanter den 26.5 samt en 3K-hane som sträckte mot SV vid Örstigs gård/Örstignäs, Nyköping den 31.5 (Lennart Wahlén).

I eftertexten skall det då stå åtta fynd.

#### OBESTÄMD STÄPP-/ÄNGSHÖK *Circus* sp

En hane Åker kyrka, Åkers styckebruk 3.5 (Lars Davner), 1 honfärgad sträckte SV Marsäng, Nyköping 13.9 (Jörgen Israelsson), 1 honfärgad sträckte SV Skiringe gård, Flen 14.9 (Andreas Grabs), 1 hona Grinda, Nyköping 16.9 (Lennart Wahlén) samt 1 ex Marsäng, Nyköping 18.9 (Mikael Ackelman).

Observationen på Marsäng 13.9 har omnämnts i Fåglar i Sörmland nr2 2002 som hona stäpphök, men har efter granskning av Rk flyttats över till kategorin "stängshök".

Antalet obestämda fåglar ökar. Detta fenomen kan möjligen bero på att kunskapen om svårigheten att bestämma honfärgade stäpp-/ängshökar ökar samt att vetenskapen om att det är möjligt att finna stäpphökar gör att det som historiskt per automatik tagits för ängshök nu granskas noggrannare i fält.



Tillägg för 2000:

En honfärgad fågel som sträckte mot SV vid Strandstuviken, Nyköping den 23/5 (Lennart Wahlén).

#### ORMVRÅK *Buteo buteo*

Större sträck:

54 ex Bergshammar, Nyköping 21.9 (Kalle Brinell) och 63 ex SV Horns båtvarv, Nyköping 30.10 (Fågelföreningen Tärnan).

Arten har numer ett stabilt fäste som övervintrare, spridd över hela landskapet. Detta år ca 70 vinterobservationer (jan och dec), vilket var något mindre än 2001.

#### FJÄLLVRÅK *Buteo lagopus*

En sommarobservation:

Ett ex E20 Arboga, Kungsör 26.7 (Gunnar Grahn).

Ytterligare ett bra övervintringsår för fjällvråk med 51 vinterobservationer (jan och dec).

Även detta år en sommarobservation, vilket gjorde att endast juni månad blev utan någon observation.

#### OBESTÄMD SKRIKÖRN *Aquila pomarina/clanga*

En mycket trolig mindre skrikörn, dock obestämd, passerade Lastudden, Oxelösund 8.6 (Bertil Karlsson).

#### KUNGSÖRN *Aquila chrysaetos*

Vinterobservationer:

En ad rastande Katrineholm 1.1 (Arne Moqvist), 1 ad Sundby k:a, Eskilstuna 2.1 (Lennart Bolund), 1 juv Hässelbyholm, Strängnäs 2.1 (Lennart Bolund), 1 2k Nynäs, Nyköping 2.1-12.1 (Göran Altstedt, Leif Nyström), 1 juv Stenkvistafältet, Eskilstuna 6.1 (Ilva Hansson), 1 ex Köpinge, Åkers styckebruk 10.1 (Jalle Hiltunen), 1 2k sträckande S Björshults soptipp, Nyköping 12.1 (Martin Frielingsdorf, Torkel Pettersson, Lars Hansson), 1 ad Nyköpings stad 23.1 (Lennart Wahlén), 1 ex Örsundet, Sörfjärden, Eskilstuna 7.12 (Leif Carlsson) samt 1 5k+ död Nyköpings centralstation 17.12 (Lennart Wahlén).

En död äldre kungsörn hittades vid Nyköpings central 17.12 där den plockades bort från tåget! Troligen har fågeln blivit påkörd under färd genom Södermanland.

Häckningsindicier finns ifrån landskapet, men fortfarande inga konkreta bevis.

#### FISKGJUSE *Pandion haliaetus*

Rapporterade häckningar:

Gnesta kommun 1, Strängnäs kommun 1 trolig, Katrineholms kommun 1, Eskilstuna kommun 2, Södertälje kommun 5 konstaterade och 5 troliga, Nykvarns kommun 1 konstaterad och 1 trolig häckning, Nyköpings kommun 1 konstaterad och 2 troliga och Vingåker 1 trolig.

Naturligtvis har vi många fler häckningar än de som inkommer till Rrk.

#### TORNFALK *Falco tinnunculus*

Vinterobservationer:

Ett ex Palmtorps allé, Oxelösund 5.1-10.1 (Jan Gustafsson), 1 par Bergshammar, Nyköping 15.1-30.1 (Kalle Brinell, Torkel Pettersson, Jonny Werdin) och möjligen en av dessa vid Svanviken, Nyköping 12.1 (Jörgen Israelsson) och Lilla Kungsladugården, Nyköping 12.1-27.1 (Jörgen Israelsson, Lennart Wahlén), 1 hane Råby, Nyköping 12.1-30.1 (Kalle Brinell, Lennart Wahlén, Janne Oldebring), 1 ex Åkers trafikplats E20, Åkers styckebruk 15.1-26.1 (Jalle Hiltunen, Kent Söderberg, Björn Carlsson), 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 4.12-30.12 (Lennart Eriksson, Bo Gustafsson, Leif Carlsson), 1 par Bergshammar, Nyköping 8.12-13.12 (Kalle Brinell, Jan Sjöstedt, Jonny Werdin), 1 ad hona Eskilstuna 22.12 (Lennart Bolund) samt 1 1k Stora Kungsladugården, Nyköping 23.12 (Torkel Pettersson).

Observationer under häckningstid:

Ett ex Vingåkerslätten, Vingåker 14.6 (Lillemor Däckfors), 1 hona Jönåkers trafikplats, Nyköping 26.6 (Torkel Pettersson), 1 hona Ytterjärna, Södertälje 30.6 (Stefan Bengtsson), 1 ad hane Lilla Kungsladugården, Nyköping 8.7 (Torkel Pettersson), 1 ad hane Jönåkers trafikplats, Nyköping 8.7

(Torkel Pettersson), 1 ex Stenkvistafältet, Eskilstuna 10.7 (Ilva Hansson), 1 ad Orkestervägen, Eskilstuna 10.7 (gm Lennart Bolund), 2 ex Hasselö-Bergö, Oxelösund 11.7 (Lennart Wahlén), 1 ex Yngaren, Katrineholm 12.7 (gm Gunnar Johansson).

#### Konstaterade häckningar:

Ett par vid Erkan, Nyköping (Jonny Werdin), bo med två ungar noterade i Brunnsta, Eskilstuna, (Mati Nömm m.fl.) samt 1 par som fick ut 1 juvenil Bergshammar, V om Nyköping (Kalle Brinell, Jonny Werdin).

Tre konstaterade häckningar i landskapet tillsammans med sommarobservationer är rätt normalt för arten, tyvärr fortfarande låga antal.

Vinterobservationerna ökar. Tio fynd ifrån åtta olika lokaler, däribland där arten också häckade. Notera att det sannolikt rör sig om samma fåglar i flera fall i de västra delarna av Nyköping.

#### AFTONFALK *Falco vespertinus* (45)

En honfärgad Tornet, Strandstuviken, Nyköping 12.9 (Lennart Wahlén) samt 1 honfärgad Marsäng, Nyköping 13.9 (Jörgen Israelsson).

Endast två observationer (som bedömts som ett fynd) detta år och inget vårfynd - Stockholm hade minst tre försommarfynd och Uppland ett. Troligtvis samma individ som ses på sydsträck vid först Strandstuviken och sedan Marsäng, dagarna efter varandra.

Första året sedan 1993 då det endast ses en aftonfalk i rapportområdet.

#### Tillägg för 2000:

En adult hona 7.5 Strandstuviken, Nyköping (Lennart Wahlén).

#### STENFALK *Falco columbarius*

Endast ett vinterfynd: En hona Solberga, Strängnäs 26.1 (Staffan Hellbom).

#### JAKTFALK *Falco rusticolus* (16)

En 2k rastande Stora Kungsladugården, Nyköping

4.2-24.4 (Knut Källström, Arne Moqvist, Lennart Wahlén mfl.), 1 2k rastande Björkarösund, Norra Mörkö, Södertälje 24.2-1.3 (Johan Stållberg, Stefan Clason, Tomas Kjelsson mfl.) samt 1 1k Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 8.10-13.10 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman, Kalle Brinell).

Rapportområdets första stationära jaktfalk blev också vinterns stora dragplåster i Nyköpingstrakten, även för fågelskådare långt utanför rapportområdet. Den bedöms av rrk som samma individ som tillfälligt sågs i Svanviken, Nyköping 6.10-9.10 2001 och sedan återupptäcktes 4.2 2002. Rörde sig sedan i över 2 månader runt Nyköping, bla Svanviken, Stora Kungsladugården, Väderbrunn och Skavsta.

Den 17.3-18.3 befann sig falken i centrala Nyköping där den sågs sittandes på brandstationens utfart, ätandes en gräsand. Den var också möjligen ringmärkt.

Noterbart är även att båda falkarna under februari-mars sågs samtidigt.

#### PILGRIMSFALK *Falco peregrinus*

##### Häckning:

En rapport om häckning i nordliga delen av landskapet har inkommit. Naturligtvis mycket positivt att en rapport om häckning som inkommit ifrån landskapet. Oklart om den lyckades eller inte.

Annars normalt antal fynd (29 stycken) av arten från övriga året. Förutom den konstaterade häckningen finns inga fynd i februari, juni-juli och november-december. Det rör sig alltså om sträckande fåglar under vår och höst och både uppträdande och antal liknar fyndbilden i övriga landskap runt Mälaren.

#### OBESTÄMD JAKT/PILGRIMSFALK *Falco* sp.

1 2k Nyköpingsån, Skavstaavfarten, Nyköping 27.1 (Stefan Clason, Kalle Brinell) och 1 ex Bondkroken, Strängnäs 1.3 (Johan Skutin).

Några dagar innan jaktfalken återupptäcktes i området runt Nyköping sågs en stor falk, som då be-

stämdes till pilgrimsfalk, men som enligt rapportörerna troligen/möjligen var jaktfalken.

Ytterligare en obestämd storfalk utanför Strängnäs som möjligen också var jaktfalk, dock obestämd.

#### RAPPHÖNA *Perdix perdix*

Häckningar:

Två ex med revir Stensjön, Stora Malm-området, Katrineholm 6.4 samt 1 ex med revir i samma område 3.5 (Bengt Larsson). En häckning Stallarholmen, Strängnäs 16.7 (Staffan Hellbom) samt 5 ex med upprört beteende Stensjön, Stora Malm-området, Katrineholm 28.10 (Bengt Larsson).



Vattenrall Foto: Leif Nyström

Möjliga häckningar:

Ett par lämplig biotop Yngaren, Katrineholm 12.3 (Lennart Wahlén).

Arten för en vacklande tillvaro i landskapet och är beroende av utsättningar.

#### VAKTEL *Coturnix coturnix*

Större koncentrationer:

Max 4 spel Öllsta, Nyköping 15.6-22.6 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Kalle Brinell m.fl.), max 6 spel Erkan, Nyköping 15.6-9.7 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Kalle Brinell m.fl.) och 3 ex spel Fjällskär, Nyköping 12.7 (Lars Hansson).

I övrigt ungefär samma antal spelande (47 fynd) som föregående år.

#### VATTENRALL *Rallus aquaticus*

Vinterobservationer:

Max 6 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 1.1-6.1 (Per Flodin, Lennart Wahlén, Jukka Väyrynen m.fl.), 1 ex Sörfjärden, Eskilstuna 1.1-5.1 (Leif Carlsson, Lennart Eriksson), totalt 2 ex Katrineholm 1.1 (Arne Moqvist), 1 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 10.1-13.1 (Katarina Boström, Lillemor Däckfors, Tommy Pettersson), max 3 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 14.12-21.12 (Tommy Knutsson, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson), 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 15.12-31.12 (Lennart Eriksson, Leif Carlsson) och max 3 ex Brandholmens reningsverk, Nyköping 20.12-31.12 (Lennart Wahlén, Jan Gustafsson, Peter Ringqvist m.fl.).

En klar ökning från föregående år. Arten är tålig mot det svenska klimatet och sju individer fanns på tre lokaler under den stränga december kylan.

#### SMÅFLÄCKIG SUMPHÖNA *Porzana porzana*

Ett ex spel Sandasjön, Norra Mörkö, Södertälje 5.5 (Per Lundkvist), 1 ex spel Svanvikens plattform, Nyköping 8.5 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson, Lennart Wahlén m.fl.), 1 ex Sörfjärden, Eskilstuna 12.5 (Karl-David Arvidsson, Annika Byskata), 1 ex spel Vadsjön, Nyköping 12.5 (Per Flodin, Göran Andersson), 1 ex Jägern, Katrineholm 13.5 (Katarina Boström), 1 ex spel Österåker, Vingåker 1.6 (Patrik Bergdahl), 1 ex spel Förvi udde, Österåker, Vingåker 1.6 (Patrik Bergdahl), 1 ex spel Långbromaden, Nyköping 1.6 (Lennart Wahlén, Janne Oldebring), 1 ex spel Byringe station, Strängnäs 19.6 (Anders Adolfsson) samt 1 ex spel Vadsjön, Nyköping 23.6 (Ulf Johansson).

Noterbart:

Ett ex ringmärkt Idö märkplats, Sörfjärden, Eskilstuna 29.8 (Lars Broberg).



Nio fynd är en relativt normal nivå, men något lägre än 2001. Noterbart att nya våtmarker som Långbromaden, norr Aspa snabbt får besök av småfläckig sumphöna.

#### KORKNARR *Crex crex*

Ett ex spel Valnaren, Strängnäs 14.5 (Björn Carlsson, Bernth Andersson), 1 ex spel Forssjö, Katrineholm 26.5-29.5 (Leif Karmeling), 1 ex Erkan, Nyköping 31.5-1.6 (Jan Gustafsson, Tommy Knutsson), 1 hane spel Svärta k:a, Nyköping 31.5-2.6 (Janne Oldebring, Bertil Karlsson, Lennart Wahlén), 1 ex spel Täckhammarsbro, Nyköping 1.6 (Kalle Brinell), 1 ex spel Öllsta, Nyköping 15.6-13.7 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Per Flodin m.fl.), 1 ex spel Horns båtvarv, Nyköping 16.6 (Bengt Johansson), 1 ex spel SO Husby-Rekarne k:a, Eskilstuna 18.6 (Kent Carlsson), 1 hane spel Ekebydal, Nyköping 23.6 (Lennart Wahlén), 1 ex spel Torshälla, Eskilstuna 28.6-29.7 (Bo Gustafsson), 2 ex spel Hemgården, Nyköping 3.7 (Per Wiquist), 1 ex spel Ängsholmen, Eskilstuna 3.7-18.7 (Stina Wadman) samt 1 ex spel Köpinge, Åkers styckebruk 5.7-15.7 (Jalle Hiltunen).

Totalt 14 hörda exemplar är numer rätt normalt antal knarrar. Några riktiga långstannare glädde många skådare.

#### RÖRHÖNA *Gallinula chloropus*

Observationer under häckningstid:

Max 4 ex Anderslund, Nyköpings stad 29.3-30.9 (Sven Jonsson, Janne Oldebring, Lennart Wahlén m.fl.), 1 ad par Ekeby våtmark, Eskilstuna 9.4-21.9 (Lennart Eriksson, Kent Carlsson, Leif Carlsson m.fl.), max 2 ad Brannäs våtmark, Oxelösund 10.4-30.9 (Mikael Ackelman, Tommy Knutsson, Anki Gustafsson m.fl.), 1 ex Rördrommen, Sörfjärden, Eskilstuna 13.4 och 1.10 (Björn Fors, Jorma Jokinen), max 3 ex Örsundet, Sörfjärden, Eskilstuna 13.4-30.7 (Bo Gustafsson, Leif Carlsson, Lennart Eriksson), 1 ex spel Logsjön, Järna 20.4-25.5 (Lennart Karlén), 4 ex lämplig biotop Skebokvarns viltvatten, Flen 9.5 (Göran Andersson, Per Flodin), 1 ex Ö Vingåker viltvatten, Katrineholm 7.6 (Erik Peurell), 1 ex Skäggesta vilt-

vatten, Strängnäs 8.6 (Hans Eliasson), 1 ex spel Barvaområdet, Sörfjärden, Eskilstuna 8.6-18.6 (Lennart Eriksson), 1 ex Ritorp, Katrineholm 10.6 (Jonas Edström) samt 1 ad Valnaren, Strängnäs 27.7-30.7 (Staffan Hellbom).

#### Konstaterade häckningar:

Nio juv Ekeby våtmark, Eskilstuna 28.5-21.9 (Barbro Hedström, Ilva Hansson, Bo Gustafsson m.fl.), 8 juv Anderslund, Nyköpings stad 18.6-16.8 (Sven Jonsson), 1 1k Strömstigen, Eskilstuna 19.7 (Tony Haglund), 2 juv Brannäs våtmark, Oxelösund 3.8 (Tommy Knutsson), 3 1k Barvaområdet, Sörfjärden, Eskilstuna 21.9 (Ilva Hansson) samt 2 1k Rördrommen, Sörfjärden, Eskilstuna 1.10 (Jorma Jokinen).

#### Under hösten och decemberobservationer:

Två ex Närsjöfjärden, Eskilstuna 12.9-17.9 (Tony Haglund), 1 ex Rokaudd, Strängnäs 3.10 (Kent Söderberg), max 2 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 5.10-22.12 (Krister Bergh, Jorma Jokinen, Tony Haglund m.fl.), max 2 ex Reningsverket, Strängnäs 3.11-1.12 (Björn Carlsson, Kent Söderberg, Jalle Hiltunen), 1 ex Eskilstuna 4.11-9.11 (Torsten Karlsson), 1 1k Fors, Nyköpings stad 14.12-31.12 (Christina Linder, Kalle Brinell, Lennart Wahlén), 1 1k Nyköpings hamn 19.12-21.12 (Jonny Werdin, Anki Gustafsson, Lennart Wahlén m.fl.) samt 1 ad Brandholmens reningsverk, Nyköping 20.12 (Jan Sjöstedt).

En stark ökning av noteringar under häckningstid, men även av övervintrande rörhönor i landskapet. Den unga individen som observerades i Nyköpingsån, centrala Nyköping under december hittades död 3.2 2003 efter en period av sträng kyla.

#### STRANDSKATA *Haematopus ostralegus*

Inlandshäckningar och misstänkta inlandshäckningar:

Två ad upprört beteende Bogstenen, Kungsör 22.4 (Thomas Pettersson), 1 par Knispen, Yngaren, Nyköping 3.5 och 12.7 (Gunnar Johansson), 1 par Lindholmen, Yngaren, Nyköping 14.5 (Gunnar Johansson), 1 par Måsön, Yngaren, Nyköping





15.5 (Sven Jonsson), 1 häckning Prästfjärden, Mälaren, Strängnäs 16.5 (Stockholms rapportkommitté, Åke Andersson), 1 häckning S Björkfjärden, Strängnäs 16.5 (Åke Andersson), 1 häckning Kungsbergsskären, Strängnäs 22.5 (Thomas Pettersson), 1 häckning Lina gård, Södertälje 11.6 (Lennart Magni) samt en trolig häckning på Djäkneholmen eller Lillsträngnäs, Strängnäs (Lars Broberg).



Skärfläcka Foto: Viking Olsson /N

Efter förra årets 3 häckningar/häckningsförsök så ökade häckningarna detta år. Några av lokalerna är desamma som under 2001. Notera att det även finns flera rapporter från Eskilstunaområdet utan att man där angivit om det är häckningar eller häckningsförsök eller enbart rastande fåglar.

#### SKÄRFLÄCKA *Recurvirostra avosetta* (27)

Åtta ex rastande tornet, Strandstuviken, Nyköping 28-29.4 (Toomas Maadre, Jan Höglund, Jörgen Israelsson m.fl.).

Även detta år fick vi se skärfläckor i rapportområdet. Denna gång en hel flock om åtta fåglar som rastade nedanför tornet Strandstuviken. Detta är den största gruppen som setts i rapportområdet.

#### RÖD Vingad Vadarsvala

*Glareola pratincola* (2)

Tillägg för 2001:

Ett ex överflygande Valnaren, Strängnäs 3.6 (Bertil Rahm, Andreas Sandberg, Jan-Olov Hedblad).

Fågeln har godkänts av Rk och fyndet är det andra för rapportområdet. Det tidigare var från 25.8 1968, då ett exemplar sågs vid Stadsfjärden, Nyköping.

#### MINDRE STRANDPIPARE *Charadrius dubius* Häckningar:

Två ex upprört beteende Ålsätters viltvatten, Katrineholm 28.5 (Bengt Larsson, Patrik Bergdahl, Erik Peurell), 1 ad och 3 juv Gredbyvägen, Alveniusindustriområde/industripåret, Eskilstuna 30.6 (Hjördis Carlsson), 2 ad och 4 pull (en häckning) Skåra viltvatten, Hallbosjön, Nyköping 3.7 m.fl. datum (Lennart Wahlén, Göran Andersson, Per Flodin), 1 ad och 2 juv Gorsingeholm, Strängnäs 11/7 (Björn Carlsson, Kent Söderberg), 2 ad och 1 juv sågs vid Flottläggingsplatsen, Tore-sund 14.7-29.8 (Kent Söderberg, Björn Carlsson, Yngve Meijer), 3 pull (en häckning) Forssjösjön, Katrineholm 14.7 (Urban Rundström), 2 ad och 2 juv Fagermons grustag, Österåker, Katrineholm 19.7 (Lillemor Däckfors), 1 ad och 1 juv (en häckning) Lundby grusgrop, Husby-Rekarne, Eskilstuna 25-27.7 (Kent Carlsson) samt en utan datumangivelse om 1 par med upprört beteende Skavsta flygplats, Nyköping (gm Kalle Brinell).

Sedan bör man också nämna Ekeby våtmark, Eskilstuna där fåglar setts under häckningstid samt vid Stora Sundby, Eskilstuna där också 1 par setts under häckningstid. I båda fallen kan man anta att häckning genomförts eller att häckningsförsök har gjorts.

Häckningar och troliga häckningar ligger i ungefär

samma storleksordning som föregående år.

#### LJUNGPIPARE *Pluvialis apricaria*

Flockar större än 100 ex:

Vid Stensjön, Katrineholm rastade 128 ex 26.4 (Urban Rundström) samt 135 ex 3.5 (Bernt Andersson) och vid Bergshammars Västergård, Nyköping 150 ex 21.9 och 135 ex 27.10 (Kalle Brinell).

#### KUSTPIPARE *Pluvialis squatarola*

Inlandsobservationer:

Sex ex Skåra viltvatten, Skåraviken, Nyköping 29.5 (Jörgen Israelsson), 1 ex samma lokal 23.6 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson) samt 1 ex Solöfälten, Fogdö, Strängnäs 8.9, 15.9 samt 20.9 (Magnus Brandel, Staffan Hellbom).

Väldigt dåligt med rapporter från inlandslokaler samt sträckssiffror. Detta speglar troligen väl hur det fungerar mellan olika år. När väderläget är högttrycksbetonat ses få rastande fåglar under sträcket utan de passerar istället snabbt förbi vårt rapportområde.

#### KUSTSNÄPPA *Calidris canutus*

Inlandsobservationer:

Ett ex i sommarträkt Solö, Fogdö, Strängnäs 24.7 (Magnus Brandel) samt 1 ex ad rastande Brännelund-Fiholmsby, Eskilstuna 18-19.8 (Joachim Strengbom).

Två fåglar i inlandet i år efter ett 2001 helt utan inlandsrapporter.

#### SANDLÖPARE *Calidris alba*

En till två ad rastande på Vattungarna, Oxelösund 4.8, 11.8, 19.8, 22.8, 25.8 och 4.9 (Leif Nyström, Lars Hansson, Kalle Brinell), 1 ad Källskären, Oxelösund 7.8 (Leif Nyström), 2 ex rastande Stora Garkast, Hartsö skärgård, Nyköping 15.8 och 24.8 (Lennart Wahlén, Göran Altstedt, Ola Jonsson) samt 2 ex sträckande Ålbäck, Nyköping 14.9 (Mikael Ackelman).

Som vanligt observationer på de yttre skären ute i skärgården. Däremot är det ovanligt att man från

land kan se arten, men i år sågs alltså två ex sträcka förbi vid Ålbäck, Nyköping. Arten ses även väldigt sällsynt vid de bra vadarlokalerna vid kusten.

#### SMÅSNÄPPA *Calidris minuta*

Inlandsobservationer:

Ett ex Skåra viltvatten, Skåraviken, Nyköping 18.8 och 24.8 (Jörgen Israelsson, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson) samt 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 23.9 (Anna Struwe).

Endast två observationer av arten i inlandet är ovanligt få.

#### TUVSNÄPPA *Calidris melanotos* (3)

En juv Skansundet, Mörkö, Södertälje 9.9 (Claes Kyrk).

Detta är det tredje fyndet för rapportområdet. De två övriga är ifrån 27.8-8.9 1996 vid Strandstuviken, Nyköping samt 9-10.10 1998 Labro ängar, Nyköping. Alla fåglar har varit juvenila. Det är som synes också bara kustlokaler som är representerade.



Sandlöpare Foto: Göran Andersson

#### SPOVSNÄPPA *Calidris ferruginea*

Inlandsobservationer:

Endast ett fynd rapporterat om 1 ex Stenkvistafälten, Eskilstuna 28.7 (Bo Gustafsson, Lennart Karlsson).



Ytterligare en minskning av rapporterade vadare från inlandslokaler. Förra året sågs det exempelvis elva fåglar.

#### SKÄRSNÄPPA *Calidris maritima*

Under tiden från 1.1 till 21.4 sågs allt mellan 3 och 350 ex i Hartsöarkipelagen, Nyköping (Lennart Wahlén, Göran Altstedt, Göran Andersson, Ola Jonsson m.fl.) och från Hävringe skärgård, Oxelösund under samma period 2 till 200 ex (Leif Nyström, Lars Hansson).

Under december sågs 200 ex Hartsöarkipelagen, Nyköping 14.12 (Lennart Wahlén).

Som vanligt stora flockar på några få platser i den yttre skärgården.

#### KÄRRSNÄPPA *Calidris alpina*

Flockar om 100 ex eller mer:

En ansamling om 111 ex Tullgarnsnäs, Södertälje 25.5 (Örjan Jitelius) och 100 ex Vattungarna, Oxelösund 25.8 (Kalle Brinell).

Arten passerar ju givetvis rapportområdet med större och mindre flockar årligen, men chansen att få se större flockar styrs som för övriga vadare mycket av vädret.

#### MYRSNÄPPA *Limicola falcinellus*

Under våren sågs 3 ex Näset, Tullgarn, Södertälje 26.5 (Stefan Clason) och 1 ex tornet Strandstuviken, Nyköping 4-5.6 (Lennart Wahlén, Thomas Larsson, Kalle Brinell, Göran Altstedt). Under höststräcket 1 ex Buskhyttan, Nyköping 20.7 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson, Göran Andersson) samt 1 ex tornet Strandstuviken, Nyköping 21.7 (Jörgen Israelsson).

Sex olika fåglar under säsongen är mer än förra årets siffra då arten bara sågs vid Strandstuviken och då vid ett tillfälle med 3 ex samtidigt under vårsträcket. Under bägge dessa år gjordes således endast observationer på kustlokaler. Tydligt har inlandslokaler f.n. klen dragningskraft på denna art, eller är det så att de som rastar är svåra/omöjliga att upptäcka med mer vegetation?

#### PRÄRIELÖPARE *Tryngites subruficollis* (1)

Ett ex sågs sträcka förbi Enskär 1.9 (Göran Altstedt, Per-Åke Hägerroth).

Första fyndet för rapportområdet vilket är godkänt av Rk. Ett inte helt oväntat fynd även om alla prärielöpare t.o.m. 1999 setts i landets södra landskap, undantaget en fågel i Uppland. Även tidpunkten är tämligen typisk då allra flest fynd gjorts under september-början oktober. Att Sörmlands första prärielöpare skulle ses i kusttrakterna var nog även det väntat, men en rastande individ på kort gräs i exempelvis Strandstuviken hade nog varit troligare. Fågeln vid Enskär kom inflygande på låg höjd från öster nära observatörerna och flög sedan ett varv över en liten strandäng innan den fortsatte mot väster.

#### BRUSHANE *Philomachus pugnax*

Flockar om 100 ex eller mer: En rapport om 100-120 ex Hackstaviken, Torpa, Kungsör 7.5 (Roger Holmberg).

Endast en rapport om en större flock. Precis som för flera andra vadare så gäller att arten naturligtvis passerar rapportområdet med större och mindre flockar årligen, men att chansen att få se större flockar styrs mycket av vädret.

#### DVÄRGBECKASIN *Lymnocyptes minimus*

Under våren: Ett ex Skiringe våtmark, Flen 5.4 (Andreas Grabs), 3 ex Strandstuviken, Nyköping 7.4 (Lars Hansson, Göran Andersson), 1 ex Hägnäsviken, Södertälje 7.4 (Stefan Clason), 2 ex Skavstaavfarten, Nyköping 8.4 (Lennart Wahlén), 1 ex stött Tandlaån, Husby-Rekarne, Eskilstuna 9.4 (Kent Carlsson), 1-2 ex Bönsta, Nyköping 7.4 och 10.4 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson, Jukka Väyrynen), 1 ex Strandstuviken, Nyköping 13.4 (Mikael Ackelman), 1 ex Näset, Tullgarn, Södertälje 13.4 (Stefan Clason), 1 ex Tandlaviken, Eskilstuna 14.4 (Kent Carlsson), 1 ex Tullgarnsnäs, Södertälje 14.4 (Stefan Clason), 1-2 ex hörda Flättsjön, Eskilstuna 20-28.4 (Leif Carlsson, Hjärdis Carlsson, Brita och Gösta Nilsson, m.fl.), 1 ex spelande Tandlaån, Husby-Rekarne, Eskilstuna 23.4 (Kent

Carlsson), 1 ex rastande Goglundasvackan, Hallbosjön, Nyköping 27.4 (Lennart Wahlén), 1 ex Valnaren, Länna 30.4 (Staffan Hellbom), 3 ex rastande Skavstaavfarten, Nyköping 1.5 (Lennart Wahlén), 1 ex Rävsalaviken, Tullgarn, Södertälje 1.5 (Stefan Clason), 1 ex Skavstaavfarten, Nyköping 5.5 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson), 1 ex Sjösakärret, Nyköping 12.5 (Jonny Werdin).

Under hösten: Ett ex Långbromaden, Aspa, Nyköping 26.8 (Johan Lind), 1 ex Vadsjön, Nyköping 5.9 (Jukka Väyrynen), 1 ex Marsång, Nyköping 11.9 (Leif Nyström), 1 ex Skavstaavfarten, Nyköping 21.9 (Kalle Brinell), 2 ex Lacka, Trosa 26.9 (Pierre Stålnäbb gm Jonny Werdin), 1 ex Snäckviken, Nyköping 27.9 (Gunnar Rosqvist), 1 ex Tullgarnsnäs, Södertälje 28.9 (Stefan Clason), 2 ex Tullgarnsnäs, Södertälje 29.9 (Ulf Modin, Bo Hellberg), 1 ex Hartsö-Enskär fågelstation, Nyköping 30.9 (Lennart Wahlén), 1 ex ringmärkt Hartsö-Enskär fågelstation, Nyköping 4.10 (Jan Karlsson, Lennart Wahlén, Kalle Brinell), 1 ex Valnaren, Länna 4-5.10 (Staffan Hellbom), 1 ex Tullgarnsnäs, Södertälje 12.10 (Stefan Clason), 1 ex vid Lövsund, Nyköping 13.10-10.11 (Kjell Karlsson), 1 ex Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 18.10 (Sven Jonsson), 1 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 19.10 (Tommy Knutsson), 1 ex Horn, Nyköping 29.10 och 31.10 (Jan Sjöstedt), 1 ex Kungshagen, Nyköping 19.12 och 21.12 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman) samt troligen samma individ Brandholmen, Nyköping 21.12 (Lennart Wahlén).

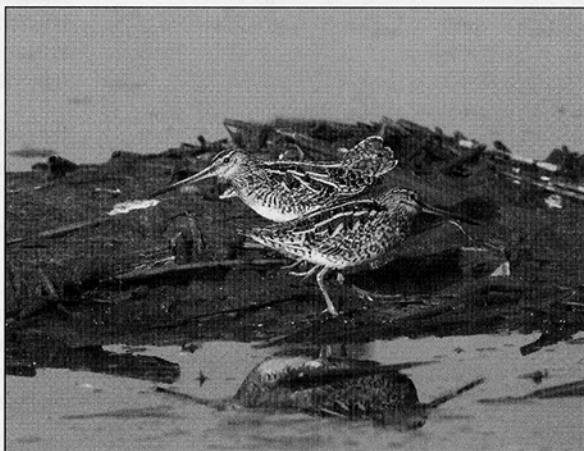
Numera hörs även spelande fåglar under våren. Annars är det de vanliga lokalerna där arten ses år efter år. Flera av fåglarna är säkert dubbelräknade, men det missas säkert en hel del andra individer då arten "trycker" väldigt länge innan den flyger upp när man vandrar över en strandäng eller liknande. Decemberfynd hör inte till vanligheten. Notera att fågeln som sågs vid Kungshagen troligen är samma som vid Brandholmen då observatören såg att fågeln flög i riktning mot Kungshagen när den hade

blivit "stött" vid Brandholmen.

#### ENKELBECKASIN *Gallinago gallinago*

Vinterobservationer: Två ex Brannäs våtmark, Oxelösund 4.1 (Tommy Knutsson), 1 ex Kungshagen, Nyköping 19.12 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman) samt 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 31.12 (Leif Carlsson, Lennart Eriksson).

Under december 2001 så sågs det en fågel vid Brannäs våtmark, Oxelösund vilket bör vara en av de två som sedan sågs i januari i år. Annars inga större flockar rapporterade.



Enkelbeckasin Foto: Göran Alstedt

#### DUBBELBECKASIN *Gallinago media* (62)

Fem fåglar rapporterade från året varav 4 var spelande under våren. En spelande Skavstaavfarten, Nyköping 5-6.5 (Lennart Wahlén, Torkel Pettersson, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson), 1 spelande Buskhyttan, Nyköping 9-11.5 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson, Lars Hansson, Kalle Brinell), 1 spelande södra delen av Svanviken, Nyköping 10.5 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson, Tommy Knutsson, Ulf Andersson) samt 1 spelande Stora Kungsladugården, Svanviken, Nyköping 13.5 (Lennart Wahlén).

Under hösten sågs 1 ex rastande Horns båtvarv, Nyköping 5.10 (Bertil Karlsson).





Under våren så gjordes riktade eftersök av arten på flera lokaler utan resultat: Hackstaviken, Kungsör; Marsång, Oxelösund; Pilkrogsviken, Södertälje; Pålundet, Södertälje; Sandasjön, Södertälje; Skansundet, Södertälje; Skåraviken, Nyköping; Söderfjärden (flera platser), Strängnäs/Eskilstuna; Tullgarn, Södertälje; Ålsätters viltvatten, Katrineholm.

Arten är säkerligen förbisedd under vår och höststräcket och den spelar sannolikt på många fler lokaler än de som listas ovan. De lokaler som rapporterades negativa under denna vår kan mycket väl hysa spelande fåglar ett kommande år. Det som är svårt med arten är att den har ett väldigt tyst spel (hörs max 75-100 m vid ingen vind) samt att spelet sker under en mycket begränsad tid, oftast bara under en kort period precis när det mörknar. Under första och andra veckan i maj innebär det runt klockslaget 22. Så eftersök under en kväll blir oftast bara på en lokal då det blir svårt att hinna med fler platser under den korta skymningsstund man har på sig. Man får alltså beta av lokalerna flera kvällar i rad eller säkerställa riktade eftersök med olika personer/grupper ute samtidigt på flera lokaler så som i viss mån skedde detta år. Ofta stannar som synes en spelande fågel kvar någon eller några kvällar.

Se f.ö. separat artikel om artens uppträdande i landskapet i FiS nr 1 2003.

#### RÖDSPOV *Limosa limosa*

Under våren så har det setts 1 ex till och från i Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 13.4-12.5 (Göran Andersson, Lennart Wahlén, Andreas Grabs, Per Flodin m.fl.) och 2 ex på samma lokal 15.5 (Sven Jonsson), 1 ex Häggnäsviken, Tullgarn, Södertälje 5.5 (Göran Pettersson) samt 1 ex Buskhyttan, Nyköping 16.5 (Leif Nyström).

Under hösten sågs 2 ex sträckande mot N Ekeby våtmark, Eskilstuna 18.8 (Bo och Eva-Lena Hernod), 2 ex rastande Skansundet, Norra Mörkö, Södertälje 7.9 (Per Lundkvist), 1 ex Vadsjön, Nyköping 7-8.9 (Göran Andersson, Per Flodin, Karl-Erik Häger, Tommy Pettersson) samt 3 ex Skans-

sundet, Norra Mörkö, Södertälje 9-11.9 (Ulf Modin, Thomas Strid, Örjan Jitelius, Martin Resare m.fl.).

Hela 9 olika fåglar får anses ha setts under året. Arten har numera passerat 100 observerade fåglar i rapportområdet varför det nu inte längre står någon siffra inom parentes efter det latinska namnet. Det svänger snabbt mellan åren, förra året sågs det ingen fågel alls.

#### MYRSPOV *Limosa lapponica*

Inlandsobservationer och sträck: Nio ex sträckande Strandstuviken, Nyköping 5.7 (Jan Sjöstedt), 50 ex sträckande Fiskeboda, Katrineholm 12.7 (Pelle Moqvist, Krister Andersson) samt 15 ex sträckande Häggnäsviken, Tullgarn, Södertälje 31.8 (Ulf Modin).

Inga vårobservationer. Ett sämre år än det föregående.

#### SMÅSPOV *Numenius phaeopus*

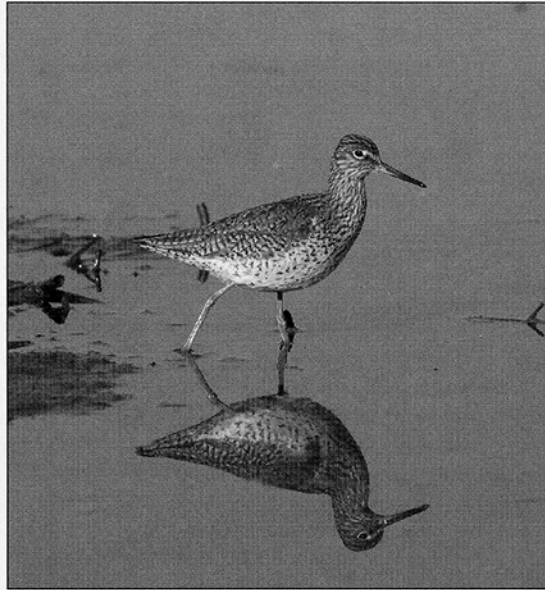
Ett ex rastande Tullgarnsnäs, Södertälje 28.4 (Örjan Jitelius), 1 ex rastande tornet Strandstuviken, Nyköping 4.5 (Lars Hansson), 1 ex sträckande NO Askö, Trosa 9.5 (Olof Jansson), 1 ex Häggnäsviken, Tullgarn, Södertälje 18.5 (Stefan Bengtsson), 1 ad Skåra viltvatten, Skåraviken, Nyköping 8.6 (Lars Hansson), 3 ex sträckande Arnö, Nyköping 23.6 (Jan Sjöstedt), 4 ex sträckande mot SV Bergshammars Västergård, Nyköping 23.6 (Kalle Brinell), 1 ad rastande tornet, Strandstuviken, Nyköping 6.7 (Lennart Wahlén), 1 ex sträckande mot S tornet, Strandstuviken, Nyköping 9.7 (Per Flodin, Göran Andersson), 2 ex sträckande Strandstuviken, Nyköping 21.7 (Jörgen Israelsson), 30 ex sträckande Kolsundet, Toresund, Strängnäs 2.8 (Björn Carlsson), 1 ex sträckande mot SV Enskär, Nyköping 10.8 (Kalle Brinell), 1 ex sträckande Vattungarna, Oxelösund 22.8 (Leif Nyström), 1 ex Strandstuviken, Nyköping 26.8 (Jan Sjöstedt) samt 2 ex rastande Källskären, Oxelösund 11.9 (Bo Ljungberg).

Lite färre rapporter än föregående år samt även färre individer. Som vanligt de flesta rapporterna från kustlokaler.

#### STORSPOV *Numenius arquata*

Häckningar eller misstänkta häckningar: Viby, Eskilstuna; Skåraviken, Nyköping; Vingåkersslätten, Vingåker; Båsenberga, Vingåker; Sandasjön, Mörkö, Södertälje.

Efter förra årets ökning så blev året tyvärr en tillbakagång igen. Endast fem lokaler där fåglar har häckat eller där misstänkt häckning förekommit.



Rødbena Foto: Göran Alstedt

#### RÖDBENA *Tringa totanus*

Häckningar i inlandet: Ett par med 1 juv Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping (Göran Andersson, Per Flodin), 1 revir Floden, Katrineholm (Håkan Lernefalk) samt 1 revir Simsjön, Hölö, Södertälje (Bo Ljungberg).

En säker häckning samt två troliga häckningar är lika många rapporter som förra året.

#### DAMMSNÄPPA *Tringa stagnatilis* (17)

Även i år sågs arten i rapportområdet med 1 ex Ålsätters viltvatten, Katrineholm 28.5 (Bernt Andersson).

Sedan 1993 har arten setts alla år utom 1995 och 1998.

#### ROSKARL *Arenaria interpres*

Häckningar och inlandsobservationer: En häckning i Trutbådaområdet, Nyköping där en unge ringmärktes 20.7 (Arne Andersson), 1 ex Vadsjön, Nyköping 16.5 (Jukka Väyrynen), 1 ex Gimpelstenarna, Strängnäs 19.5 (Thomas Pettersson), 1 ex Ålsätters viltvatten, Katrineholm 20-21.5 (Patrik Bergdahl, Lillemor Däckfors, Katarina Boström, Bengt Larsson), 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 26.5 (Björn Fors, Bo och Eva-Lena Hernod), 1 ex sträckande Fiskeboda, Katrineholm 12.7 (Pelle Moqvist, Krister Andersson) samt 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 23.7 (Kent Carlsson, Björn Fors).

Lite fler rapporter i år, men endast en häckning rapporterad. Arten häckar säkerligen med flera par i den yttre skärgården.

#### SMALNÄBBAD SIMSNÄPPA

##### *Phalaropus lobatus*

En ad sträckande mot NO Hartsö skärgård, Nyköping 12.5 (Lennart Wahlén), 1 ex Ålsätters viltvatten, Katrineholm 20-21.5 (Patrik Bergdahl, Katarina Boström), 1 ex Strandstuviken, Nyköping 4.6 (Lennart Wahlén), 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 23-24.7 (Björn Fors, Bo Gustafsson, Leif Carlsson, Hjärdis Carlsson m.fl.) samt 2 ad Strandstuviken, Nyköping 8.8 (Jukka Väyrynen).

En minskning från nio ex förra året till årets sex fåglar.

#### BREDSTJÄRTAD LABB

##### *Stercorarius pomarinus* (19)

En sträckande adult fågel sågs i Hartsöarkipelagen,





Nyköping 12.5 (Lennart Wahlén).

Bredstjärtade labbar ses inte årligen i vårt rapportområde, men rimligtvis så passerar det varje år enstaka fåglar på både vår- och höststräcket.

LABB *Stercorarius parasiticus*

Häckningar: Stora Garkast, Nyköping; Vattungarna, Oxelösund; Hävringe, Oxelösund (3 häckningar); Källskären, Oxelösund (Ola Jonsson, Lars Hansson, Kalle Brinell, Lennart Wahlén m.fl.). Därutöver har det setts fåglar på följande lämpliga lokaler: Högsten, Oxelösund; Bredskär, Oxelösund; Grässkär, Oxelösund.

Övriga intressanta fynd: Två ex sträckte in över land Labro ängar, Nyköping 8.6 (Lars Hansson).

Då riktade eftersök i år inte gjorts eller rapporterats så sjönk antalet rapporterade häckningar. Andra året i rad som det saknas inlandsfynd och då avses framförallt Hjälmaran och Mälaren.

DVÄRGMÅS *Larus minutus*

Vårobservationer: En ad rastande Valla viltvatten, Stora Malm-området, Katrineholm 26.4 (Urban Rundström), 2 ad Tullgarnområdet, Södertälje 28.4 (Jan Oldebring, gm Stefan Clason), 2 ad och 2 2k norra tornet, Näsnaren-området, Katrineholm 7.5 (Göran Andersson), 3 ad och 1 2K Aspa, Nyköping 8-9.5 (Thomas Larsson, Lars Hansson), 2 ad och 8 2k rastande tornet Strandstuviken, Nyköping 4.6 (Lennart Wahlén).

Höstobservationer: Två ad Fiskeboda, Katrineholm 20.7 (Patrik Bergdahl), 1 1K Öljaren, Vingåker 27.7 (Per Flodin, Göran Andersson), 1 1K Gåsudden, Nyköping 28.7 (Thomas Larsson), 2 ad sträckande V Pottskär/Badet, Eskilstuna 30.7 (Lennart Eriksson, Leif Carlsson, Hjärdi Carlsson m.fl.), 3 ex Fiskeboda-området, Katrineholm 5.8 (Bengt Larsson), 3 ex sträckande V Pottskär/Badet, Eskilstuna 6.8 (Lennart Eriksson, Leif Carlsson m.fl.), 10 1K sträckande V Pottskär/Badet, Eskilstuna 8.8 (Lennart Eriksson, Leif Carlsson m.fl.), 2 1K sträckande S Kolsundet, Toresund, Strängnäs 9.8 (Fred-

rik Ellin) samt 4 ex sträckande Örsbaken, Brännäs, Oxelösund 27.10 (Tommy Knutsson).

Vinterobservation: En ad Örstignäs, Nyköping 28.12 (Mattias Andersson, Tommy Karlström).

En nedgång i antalet fåglar och rapporter jämfört med förra året samt att den mäktiga ansamlingen i Öljaren under 2001 inte upprepades i år. Man kan misstänka att det ska till särskilda väderförhållanden för att det senare ska inträffa. Under sensommaren 2001 föregicks massuppträdandet av dvärgmåsa i Öljaren av bistert väder med hårda västvindar. Något sådant inträffade inte under samma period 2002.

SKRATTMÅS *Larus ridibundus*

Riksinventeringsart och nedan listas häckningar.

Strängnäs:

17 par Kungsbergsskären, Norrfjärden (Thomas Petersson), 167 par på ö utanför Gripsnäs, Gripsholmsviken (Johan Skutin), 65 par Lilla Hummel-skär, Prästfjärden (Markku Kemppi, Carl-Ola Hagbergh), 30 par Lilla Skinnpälsten, Segeröfjärden (Ulf Cassel), 1 par Svavelgrundet, Sörfjärden (Lars Broberg), 30 par Ringsö, Prästfjärden (Åke Andersson), 20 par Valnaren, Länna (Kent Söderberg), 3 par Lundby kärr, Åker (Kent Söderberg, Björn Carlsson).

Mariefred:

2 par på Lillprinsen, Gripsholmsviken (Johan Skutin).

Eskilstuna:

Av det material som lämnas från OKE till riksinventeringen framgår att 21 olika tänkbara lokaler inom kommunen har besökts en eller flera gånger under häckningstid. Totalt har ca 1700 fåglar noterats vid totalt 39 besök. Anmärkningsvärt är ändå att endast på fyra av dessa lokaler har juvenila fåglar iakttagits.

Inga häckningar har t.ex. noterats i hela vår del av Mälaren. Den största kolonin har som förra året funnits vid Ekeby våtmark. Som mest uppskatta-

des antalet fåglar i slutet av april till ca 700 ex. 7-8 juli uppskattades juvenila fåglar i våtmarken till 70-75 ex. På ön Fingerborgen i Sörfjärden fanns en koloni på ca 50 fåglar. 13/6 räknades 15 bon med ägg och en månad senare den 13/7 ringmärktes 2 skrattnåsar där.

Liksom förra året fanns en koloni utanför badet i Stora Sundby som i slutet av maj månad hyste ca 300 individer. Inga ungfåglar har rapporterats härifrån. Även vid Kalvsjön/Nåshulta rapporterades 468 individer 9/4. Inte heller härifrån finns ungfåglar rapporterade.

I Lundbysjön/Husby-Rekarne fanns det ca 5-10 individer från slutet april till början av juli. Endast 1 rapporterad juvenil fågel 10/7.

Från S.Isholmarna i Hjälmarens rapporteras 60 individer 18/5 och från badet, Ramsnäs 10 ex samma dag.

Ej heller i Storhjälmaren har lyckade häckningar iakttagits. I Östra Hjälmarens vid Kvisslaholmen rapporteras 22 juvenila fåglar den 17/7.

Efter riksinventeringsåret 2002 kan man ställa sig frågan: Varför detta magra resultat på lyckade häckningar i våra stora sjöar Mälaren och Hjälmarens? För att fastställa troliga orsaker till detta är även vårt material för magert, men vid besök på lämpliga häckningsplatser har vi noterat att kanadagäss och storskarv har utnyttjat kala klippvallar och småkobbar som uppehållsplatser. Platser som borde passa bra som häckningsplatser för skrattnåsar och tärnor. I och med de större sjöarnas vattenreglering har småkobbar som tidigare översköljts och hållits fria från vegetation med hjälp av vårfloden börjat få allt mer buskvegetation och därmed har lämpliga häckningsbiotoper reducerats för måsfåglar. På fingerborgen vid Sörfjärden där vegetationen huggits bort etablerades en skrattnåskoloni direkt. Även mink är förstas en viktig predator som kan spolierna hela måskolonier. Finns dessa iakttagelser även från övriga delar av våra reglerade vattendrag?

(All denna text för Eskilstuna kommun är citerad från OKE).

#### Gnesta:

30 par viltvatten Torsåker kyrka (Bertil Karlsson),  
1 par Kyrksjön, Björnlunda (Bertil Karlsson).

#### Flen:

370 par Lida viltvatten (Göran Andersson, Per Flodin), 280 par Skebokvarns viltvatten Göran Andersson, per Flodin).

Dessutom har flera lämpliga våtmarker och sjöar blivit besökta utan resultat.

#### Katrineholm:

Totalt 14 lokaler med 714 bon, bl.a.:

230 par Remröds viltvatten (Bernt Andersson, Håkan Lernefalk),

119 bon Ö Vingåkers viltvatten (Håkan Lernefalk),

105 par Lakhäll, Tåkenön (Håkan Lernefalk),

30 par Ålsätters viltvatten (Lars Hansson),

17 par Valla gårds viltvatten, St.Malm (Per Flodin, Göran Andersson).

#### Oxelösund:

15 par Jagersö (Kalle Brinell),

4 par Gamla Oxelösund (Lars Hansson).

#### Vingåker:

30 par Bålen (Lillemor Däckfors).

#### Nyköping:

20 par Måsen, Yngaren (Sven Jonsson),

14 par Långbromaden, Aspa (Göran Andersson, Per Flodin),

5 par Skåra viltvatten (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson).

#### Södertälje:

106 par Simsjön, Hölö (Bo Ljungberg).

Det kommer så småningom att publiceras en sammanställning över årets riksinventering av SOF med analys av resultatet med jämförelser bakåt i tiden, men vi kan nog redan nu utifrån ovanstående våga oss på att gissa att arten minskat de senaste årtiondena.



### SILLTRUT *Larus fuscus*

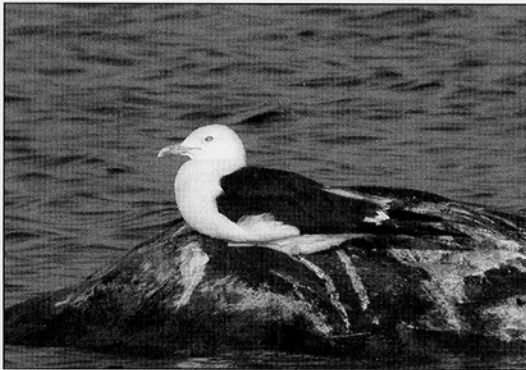
#### Häckningar:

Mariefred: Ett par Smedens holmar, Gripsholmsviken (Johan Skutin), 1 par Stora Prinsen, Mariefredsviken (Johan Skutin).

Strängnäs: 4-5 par Lilla Hummelskär, N Prästfjärden (Markku Kemppi, Carl-Ola Hagbergh, Åke Andersson), 15 par Dansken, N Prästfjärden (Markku Kemppi, Åke Andersson), 1 par Krokholmen, N Prästfjärden (Åke Andersson).

Mälaren: 24 par Bergskär, S Björkfjärden (Åke Andersson).

Oxelösunds skärgård: 8 ad och 2 juv (max 4 par) Vattungarna (Kalle Brinell, Leif Nyström) och 22 ad och 7 juv (max 11 par) Källskären (Kalle Brinell, Leif Nyström).



Silltrut Foto: Göran Andersson

Mer häckningsrapporter än förra året som redan det var ett bra rapporteringsår. Bilden klarnar så sakteliga för silltrutens status i rapportområdet. Östersjöformen *fuscus* minskar ju oroväckande varför god rapportering är angelägen.

### VITVINGAD TRUT *Larus glaucoides* (3)

En 2K fågel i Nyköpings hamn 9-10.3 (Jörgen Israelsson, Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Lars Hansson m.fl.).

Detta var fynd nummer tre i rapportområdet vilket var både väntat och efterlängt. De föregående två var ett vinterfynd om en skjuten individ 1836 i

Nyköpings/Oxelösunds skärgård samt en ad 19.3 1966 i Oxelösunds hamn.

Fyndet är godkänt av Rk.

### VITTRUT *Larus hyperboreus* (45)

Sex olika fåglar under året varav en var kvar sedan 2001.

1 2K (ljustygel) Nyköpings hamn, Nyköping (m.fl. lokaler) 10-27.1 (Thomas Larsson, Lennart Wahlén, Jukka Väyrynen, Jan Sjöstedt m.fl.). Kvar sedan 2001.

1 2K (pannfläck) Hummelviks fiskehamn, Nyköping 10-12.1 (Leif Nyström, Jörgen Israelsson, Göran Andersson, Per Flodin m.fl.).

1 2K (något mörk) Hummelviks fiskehamn, Nyköping 4.2-20.4 (Thomas Larsson, Göran Altstedt, Patrik Bergdahl, Lars Hansson m.fl.).

1 2K (ljusa individen) Nyköpings hamn, Nyköping (m.fl. lokaler) 10.2-21.3 (Jörgen Israelsson, Magnus Liljefors, Lennart Wahlén m.fl.).

1 2K Stenkvistafälten, Eskilstuna 9-10.3 (Kent Carlsson, Björn Fors, Bo och Eva-Lena Hernod m.fl.).

1 2K (andra vinter) Hummelviks fiskehamn, Nyköping 8-11.12 (Göran Andersson, Per Flodin, Jan Gustafsson, Jan Sjöstedt m.fl.).

Ett bra år för arten i rapportområdet. Roligt också med en observation i inlandet samt att det numera går att särskilja individer genom fotografering och specialstudier av dräktkaraktärer. Det finns alltså all anledning att noggrant notera karaktärer även för förhållandevis lättbestämda arter som vittrut då det ger ett betydande mervärde att kunna avgöra hur många individer det rör sig om.

### HAVSTRUT *Larus marinus*

Häckningar i inlandet: På en ö mellan Stora Rullingen och Lilla Skinnpälßen, Segeröfjärden, Strängnäs 1

par med 2 juv (Ulf Cassel), 1 par Borrholmen, Gripsholmsviken, Mariefred (Johan Skutin), 7 par från Hjälmaren, Eskilstuna (Leif Carlsson, Hjärdis Carlsson), 1 par Lindholmen, Yngaren, Nyköping (Gunnar Johansson) samt 1 par Källsta, Yngaren, Nyköping (Gunnar Johansson).

Inga häckningsrapporter från västra delen av Mälaren, annars fler rapporter om häckande fåglar jämfört med förra året.

#### TRETÅIG MÅS *Rissa tridactyla* (37)

Två rapporter: Två ex mellan Lacka och Enskär, Nyköping 19.2 (Pierre Stålnäbb) och 1 ad Ängudden, Hummelvik, Nyköping 3.11 (Jonny Werdin).

Som vanligt enstaka observationer från skärgården. Uppträdanget i tiden är typiskt.

#### SKRÄNTÄRNA *Sterna caspia*

Häckningar: Endast rapporterat från skärgården vid Grässkären, Oxelösund (Leif Nyström).

Nedan citeras ett brev från Leif Nyström; Jag var med R. Staav ut till N. Grässkärsklubben 2002. Vi brukar åka ut omkring den 15-20.5 då ungarna har lämplig ålder för märkning. Förra året var det av någon anledning sen äggläggning. Vi var där 20.6 och då märktes 10 ungar. Resten var för små och i många bon var det fortfarande ägg. Jag gjorde en ny koll den 21.7 på Rolands uppdrag. Då var det ca 20 små ungar och ägg i resten av bona. Min uppfattning är att tärnorna lagt om sina ägg p.g.a. av predation. De ungar som märktes den 20.6 borde ha varit stora vid besök nr 2 den 21.7. En 3:e koll gjordes den 1.8. Då var det helt tomt på tärnor. Varken ägg eller ungar kunde ses. Det brukar ses ungfåglar inne i Strandstuviken på sensommaren, men 2002 sågs bara 1-2 ex vad jag vet. Slutsatsen är att häckningen misslyckades helt 2002. Min teori är minkpredation. Normalt får tärnorna där ut 80-110 ungar varje år.

Således ett nytt tragiskt kapitel i historien om mink som spolieerar skrëntärnehäckningar.

Vid Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping så sågs flera par som parade sig. Vart tar de sedan vägen? Finns det några häckningar i Yngaren eller i Hallbosjön på något skär eller holme, vore intressant om någon som rör sig i dessa vatten kunde rapportera detta.

#### SMÅTÄRNA *Sterna albifrons* (55)

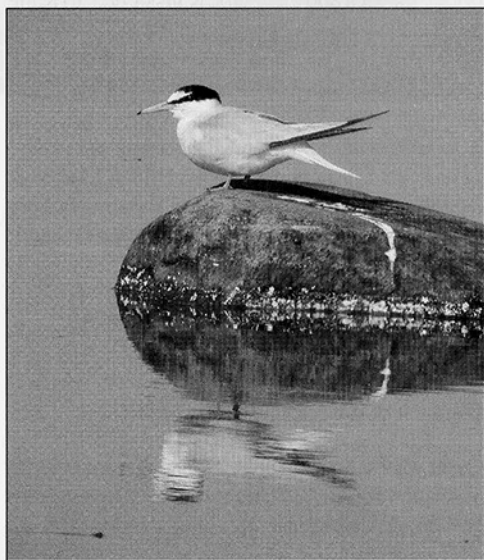
En ad Strandstuviken, Nyköping 22.4 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman), 1 ad Egelsvik, Mörkö, Södertälje 20.5 (Thomas Strid, Claes Kyrk, Petter Kyrk), 1 ad Gåsudden, Strandstuviken, Nyköping 28.7 (Thomas Larsson, Per Flodin) samt 1 ex Tallargrundet, Strandstuviken, Nyköping 25.8 (Lennart Wahlén, Jan Oldebring).

Således fyra fåglar observerade i år vilket kan jämföras med år 2001 så sågs det 1 ex och år 2000 då det sågs hela 7 ex. Det varierar som synes en hel del mellan åren.

#### SVARTTÄRNA *Chlidonias niger*

En ad rastande Vadsjön, Nyköping 15.5 (Lennart Wahlén) samt 1 ex Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 15.5 (Sven Jonsson).

Man får anta att det var två olika ex som uppträdde vid två lokaler vid samma dag. Förra året så rapporterades det också endast två fåglar. Arten



Småtärna Foto: Göran Andersson



fortsätter att vara anmärkningsvärt sparsam i vårt landskap med tanke på att den finns som häckfågel i samtliga av våra grannlandskap.

Rättelse för 1999:

I texten står det: 1 par med bobygge utan häckningsresultat Skåraviken, Hallbosjön 3-14.6 (Sven Jonsson, Göran Andersson, Lars Hansson), 2-3 ex med häckningsförsök Näsnaren 29.6-8.7 (Agne Swenzén, Håkan Lernefalk).

Texten skall vara:

Vid Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 3-14.6 (Sven Jonsson, Göran Andersson, Lars Hansson, Lennart Wahlén) 2 par som byggde bo och där äggläggning och ruvning sannolikt startade, för att sedan avbrytas p.g.a. sjunkande vattenstånd och eventuell plundring av bon. Sedan kan det eventuellt vara samma fåglar (2-3 ex) som dök upp i Näsnaren, Katrineholm 29.6-8.7 (Agne Swenzén, Håkan Lernefalk) och även här bobygge som sedan avbröts.

#### SILLGRISSLA *Uria aalge*

Häckningar, ca 800 ex runt/på Källskären 1.6 (Kalle Brinell, Leif Nyström). Många av dessa fåglar får man anse tillhöra de häckande fåglarna, hur många par som häckar kan man ju bara spekulera i, men maxsiffran är väl runt 400 par (om man halverar den rapporterade summan). I övrigt inga häckningsrapporter eller vinterfynd.

#### TORDMULE *Alca torda*

Häckningar: Ca 120 par Hartsöarkipelagen, Nyköping (Lennart Wahlén), ca 800 ex under häckningstid vid Källskären, Oxelösund, 75 ex Vattungarna, Oxelösund, 100 ex Grässkär, Oxelösund och 15 ex Hävringe, Oxelösund (Kalle Brinell, Leif Nyström).

Vinterobservationer: Ett ex rastande Ålbäck, Nyköping 5.1 (Lennart Wahlén), 2 ex Hartsö-Enskär, Nyköping 12.1 (Göran Altstedt, Per-Åke Hägerroth) samt 2 ex rastande Ängudden,

Hummelvik, Nyköping 8.12 (Per Flodin, Göran Anderson).

En stor flock om ca 500 ex Grässkären, Oxelösund 17.3 (Lars Hansson).

Rapporter om häckningar från Hartsöområdet samt antalet fåglar från Oxelösunds skärgård är glädjande även om vi vet att arten är hårt ansatt av mink åtminstone i Hartsöarkipelagen.



Sillgrissla Foto: Göran Altstedt

#### TOBISGRISSLA *Cepphus grylle*

Rapporter om fåglar i lämplig biotop från Hartsö skärgård (Lennart Wahlén) och från Hävringe (Lars Hansson), i övrigt inga rapporter.

Detta kan ju hänföras till att arten infogades i rapportmallen sent under år 2002. Arten finns med på artdatabankens rödlista och har därför även adderats till rapportmallen. Vi hoppas därför att det under 2003 kommer in rapporter om häckningar och fynd under häckningstid av arten från skärgården.

#### ALKEKUNG *Alle alle* (23)

Hela tre fåglar i år: Ett ex Enskär, Nyköping 12.1 (Göran Altstedt, Per-Åke Hägerroth), 1 ex rastande Granholmen, Eskilstuna 1.11 (gm Thomas Strid) samt 1 ex Strandstuviken, Nyköping 6.12 (Ingrid Johansson, Karl-Erik Häger, Sven-Olov Karlsson).



Efter ett år utan observation så slog det till med tre ex i år. Fyndet vid Strandstuviken gjordes av en privatperson. Hon hittade fågeln utmattad stående på vägen ut mot tornet. Den omhändertogs och skulle släppas ut dagen därpå efter omvårdnad. Tyvärr så avled fågeln under natten.

#### SKOGSDUVA *Columba oenas*

Häckningar: Ropande fåglar på dessa lokaler; Lundbyåsen Hållsta, Eskilstuna; Räckflaskogen, Eskilstuna; Lundbyåsen, Hållsta, Eskilstuna; Ökna gammelskog, Eskilstuna; Lundby säteri, Eskilstuna; Skoga skogen, Borsökna, Eskilstuna; Sundbyås, Eskilstuna; Slottsparken, Fiholms slott, Eskilstuna; Lundbysjön Husby-Rekarne, Eskilstuna; 500 m S Almtorp, 3,5 km S Råby Rekarne kyrka, Eskilstuna; Skräddartorp, Eskilstuna; Råby-Rekarne kyrka, Eskilstuna; Kvighagen, Hedlandet, Eskilstuna; Römossen, Brobyö, Eskilstuna; Tullgarnsområdet, Södertälje.

Vinterobservationer: Ett ex Västerstuviken, Tullgarn, Trosa 12.1 (Stefan Clason, Mats Blomstedt), 5 ex Gammelsta, Nyköping 18.12 (Jonny Werdin), 1 ex Boda, Österåker, Vingåker 26.12 (Patrik Bergdahl) samt 1 ex Fadadammen, Nyköping 29.12 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson).

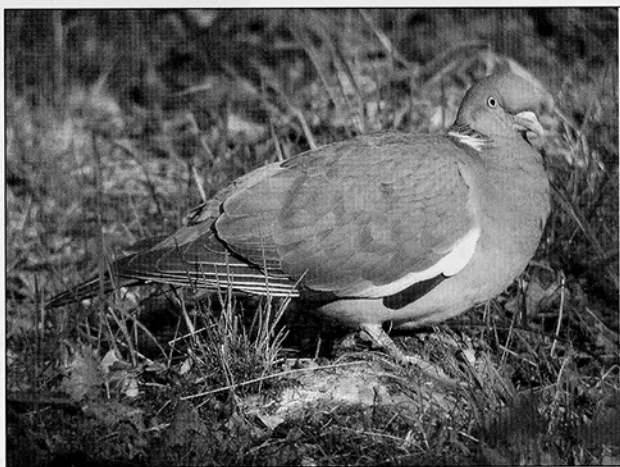
Inga av de rapporter som inkom rörde konstaterade häckningar utan endast ropande fåglar under häckningstid. Notera att även skogsduvan är med på artdatabankens rödlista varför en mer heltäckande rapportering från hela landskapet är önskvärd. Nu ligger tyngdpunkten på Eskilstuna som länge haft med arten i sin lokala rapportmall.

Decemberfynden är troligen fåglar som var på väg söderut. Om de ändå försökte att övervintra lär de fått det svårt med den kyla som varit under vinter 2002-2003.

#### RINGDUVA *Columba palumbus*

Vinterobservationer från januari: Ett ex Björshults soptipp, Nyköping 1.1 (Lennart Wahlén, Jan Oldebring), 1-7 ex Bara, Oxelösund 1-12.1 (Lennart Wahlén; Jan Oldebring, Jonny Werdin, Per Flodin m.fl.), 1 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 1.1 (Lars Hansson) och troligtvis samma fågel vid Vivesta, Oxelösund (Göran Andersson, Jukka Väyrynen, Per Flodin), 1 ex Labro ängar, Nyköping 4.1 (Lennart Wahlén), 1 ex Frösäng, Oxelösund 4.1 (Tommy Knutsson), 1 ex Nyköpings stad 12.1 (Lillemor Däckfors), 7 ex Frösäng, Oxelösund 12.1 (Per Flodin), 2 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 26.1 (Tommy Knutsson, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson) samt 1 ex Stora torget, Nyköping 29-30.1 (Kjell Karlsson).

Vinterobservationer från december: Ett ex rastande Stallarholmen, Strängnäs 1.12 (Fredrik Ellin), 1 ex Nyköpingsån, Nyköping 8.12 (Jonny Werdin), 40 ex Rothoffsparken, Eskilstuna 13.12 (Kent Carls-



Ringduva Foto: Göran Andersson

son), 1 ex Blommenhovsvägen, Nyköping 15.12 (Lennart Wahlén), 15 ex Tullgarns slottspark, Tullgarn, Södertälje 15.12 (Ulf Modin), 7 ex Nyköpings stad, Nyköping kn 17.12 (Torkel Pettersson), 10 ex centralen Nyköping 17.12 (Jonny Werdin), 2 ex Hemgården, Nyköping 21.12 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman), 2 ex Skivlingvägen, Nyköping



22.12 (Torkel Pettersson), 1 ex Kungshagen, Nyköping 25.12 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson), 32 ex Härjedalsparken, Eskilstuna 27.12 (är väl de som är kvar av 40 flocken från den 13 december) (Kent Carlsson), 3 ex Bara, Oxelösund 29.12 (Kalle Brinell) samt 1 ex Alla Helgona kyrka, Nyköping 30.12 (Kjell Karlsson).

Större sträcksiffror: 5450 ex Örsbaken, Brännäs, Oxelösund 1.10 och 9600 ex samma lokal 2.10 (Tommy Knutsson).

Januarifågeln var kvar sedan december 2001. En stor flock som synes i Eskilstuna under december och det återstår att se hur många av dessa som klarade kylan under den stränga vintern 2002/2003. Relativt höga sträcksiffror, men på inget vis extrema för kusttrakterna. Det har under en del höstdagar vissa år blivit dagssiffror som överstigit 10000 fåglar, då framförallt från Marsäng, Nyköping.

#### TURKDUVA *Streptopelia decaocto*

Häckningar och fynd under sommartid:

Lokaler som hyst fåglar är Stallarholmen, Strängnäs; Gorsingeholm, Strängnäs; gamla järnvägsstationen, Strängnäs; Tandlatornet, Eskilstuna; Slagsta, Eskilstuna; Skiftinge, Eskilstuna; Hällberga, Eskilstuna; Centralstationen, Nyköping; Bergshammars Västergård, Nyköping; centrala Nyköping; Åsgatan, Katrineholm; G:a kyrkogården/Västgötagatan, Katrineholm; Enstaberga, Nyköping.

En större flock om 20-40 ex vid Lilla Kungsladugården, Nyköping 27.9-10.11 (Jonny Werdin, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson).

Dåligt med rapporter om turkdovor under häckningstid. Man kan undra var alla fåglarna fanns under sommaren som sedan var vid Lilla Kungsladugården under hösten.

#### BERGUV *Bubo bubo*

Rapporter om tre säkra häckningar samt revir på ytterligare 16 lokaler. Fördelningen på kommuner är Eskilstuna 2; Nyköping 5; Flen 2; Katrineholm

2; Trosa 1; Södertälje 4; Strängnäs 3; Mariefred 1.

Därutöver 1 ex Fiskebodaområdet, Katrineholm 6.10 (Pelle Moqvist).

En glädjande ökning av rapporter från rapportområdet, ändock vill vi påstå att detta bara är en del av de faktiska paren.

#### HÖKUGGLA *Surnia ulula*

Inte mindre än tre rapporterade fåglar från rapportområdet. Ett ex Valnaren, Strängnäs 29.9 (Staffan Hellbom, Jalle Hiltunen m.fl.), 1 ex N Ånga gård, O Sjösa, Nyköping 28.10 (Jonny Werdin) samt 1 ex Norrnäs, Apalsjön, Eskilstuna 10-21.11 (Bo Gustafsson, Lennart Karlsson, Kent Carlsson, Patrik Bergdahl m.fl.).

Observationer sker inte varje år av arten så det är roligt när det dyker upp tre olika fåglar väl spridda i rapportområdet.

#### HORNUGGLA *Asio otus*

53 häckningar rapporterade fördelade på Nyköping 20; Gnesta 6; Strängnäs 6; Eskilstuna 6; Malmköping 5; Flen 3; Katrineholm 3; Vingåker 3; Södertälje 1.

Åter en ökning av antalet rapporter om häckningar av arten. Under de senaste åren har det varit enligt följande: 2001 ca 40, 2000 ca 20, 1999 ca 80.

#### JORDUGGLA *Asio flammeus*

Rapporter enligt följande: Ett ex Hemgården - Lilla Kungsladugården, Nyköping 12.1-3.2 (Karl-Erik Häger, Sven-Olof Karlsson, Per Wiquist), 1 ex Stensjön, Stora Malm-området, Katrineholm 3.4 (Hans Karlsson), 1 ex Sjösaviken, Nyköping 26.3 (Göran Altstedt), 1 ex Skåraviken, Hallbosjön, Nyköping 2.5 (Tommy Pettersson, Tommy Knutsson), 1 ex Ålspånga ån, S Flen 4.5 (Per Flodin, Göran Andersson), 1 ex Marsäng, Nyköping 7-9.5 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Lennart Wahlén, Mikael Ackelman), 1 ex Sjösa, Nyköping 16.5 (Jörgen Israelsson), 1 ex Gorsingeholm, Strängnäs, 1.6-1.7 (Staffan Hellbom, Yngve Meijer),

1 ex Ryssbergsskogarna, Svanviken, Nyköping 4.6 (Christina Linder), 1 ex sträckande Vattungarna, Oxelösund 22.8 (Leif Nyström), 1 ex rastande Källskären, Oxelösund 11.9 (Bo Ljungberg), 1 ex rastande Stensjön, Stora Malm-området, Katrineholm 2-10.10 (Hans Karlsson, Bengt Larsson), 1 ex sträckande Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 3.10 (Kalle Brinell, Jan Karlsson), 1 ex Hävringe, Oxelösund 12.10 (Lillemor Däckfors, Per Eriksson).

Fågeln vid Gorsingeholm är den enda som stannade in över sommaren, och där häckningsförsök kan ha förekommit. Januari och februari observationen rör en fågel som var kvar sedan december 2001. 14 olika individer under året är något fler än föregående år. Men när får vi någon konstaterad häckning?

#### PÄRLUGGLA *Aegolius funereus*

Några få ropande fåglar under våren: Ett ex Skarasjön, Nyköping 8.2 (Jonny Werdin), 1 ex Frankhyttan, Nyköping 12.3 (Lennart Wahlén), 1 ex Djupvik, Katrineholm 21.4 (Pelle Moqvist) och 1 ex Hörningsholm, Mörkö, Södertälje 1.6 (Per Lundkvist) samt faktiskt en ropande fågel 13.12 Mosstorp, Flen (Göran Andersson).

Under hösten så ringmärktes det 15 pärlugglor på Hartsö-Enskärs fågelstation, Nyköping.

Alltid roligt att det hörs pärlugglor i rapportområdet då arten har minskat mycket under senaste årtiondet.

#### NATTSKÄRRA *Caprimulgus europaeus*

49 spelande fåglar enligt följande: Strängnäs 2; Eskilstuna 3; Nyköping 37; Flen 4; Södertälje 2; Katrineholm 1.

Därutöver 1 ex på vägen mot Hummelvik, Nyköping 10.5 (Kalle Brinell), 1 hona på vägen Palmtorps allé, Oxelösund 17.8 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson) och 1 ex Hyltingö, Stjärnhov, Flen 4.9 (Håkan Welf).

Ungefär samma antal spelande fåglar som år 2000

(50). Vad som kan noteras i rapporteringen är att vid riktade nattinventeringar till skogsområden, så som är gjort i Nyköpingsområdet, så hittas det många spelande fåglar. I Nyköping kommun så hittades det fler spelande fåglar 2002 än det gjordes i hela rapportområdet 2001. Av detta kan man dra slutsatsen att det säkerligen finns många oupptäckta nattskärrerrevir även i övriga Sörmland.

#### TORNSEGLARE *Apus apus*

Större sträcksiffror: Ca 10000 ex Ekebydal, V Nyköping 31.7 (Jonny Werdin) och 7000-10000 ex Visen, Vingåker 1.8 (Patrik Bergdahl).

Liksom förra året stora sträcksiffror runt månadskiftet juli-augusti.

#### KUNGSFISKARE *Alcedo atthis*

Rapporterad från följande lokaler:

Strängnäs: Ett ex Reningsverksdamarna 12.1-6.4 (Björn Carlsson, Joakim Ed, Kent Söderberg, Joakim Ekman), 1 ex Reningsverksdamarna 1-28.12 (Björn Carlsson, Kent Söderberg, Magnus Brandel).

Eskilstuna: Ett ex Tandlaviken 16.5 (Kent Carlsson), 1 ex Nordön 3.10 (Ingvar Ahlin gm Tony Haglund), 1 ex Ekeby våtmark 2-30.12 (Leif Carlsson, Jukka Väyrynen, Bo och Eva-Lena Hernod m.fl.).

Gnesta: Ett ex Sigtunaån 11.2-28.4 (Bertil Karlsson, Johan Dahlberg, Björn Jansson, Ulf Andersson m.fl.).

Flen: Ett ex Lillsjön/Älvestasjön 6.7 (Göran Andersson, Per Flodin).

Nyköping: Ett ex Husbyån, Lidsjön/Långhalsen 6.8 (Nils Nilsson), 2 ex Marsäng 12.9 (Thomas Larsson), 1 ex Kungshagen 18.12 (Nisse Nilsson), 2 ex Brandholmen 21-31.12 (Yngve Fredriksson, Jan Sjöstedt, Jan Gustafsson, Jonny Werdin m.fl.).

Södertälje: Ett ex Lina gård 26.10 (Södertälje OF). Två rapporter från häckningstid, men inga tydliga



häckningsindicier. I övrigt som synes vinterfåglar. Den fågel som sågs på Kungshagen i Nyköping är sannolikt en av de två som sedan sågs på Brandholmen.

#### HÄRFÅGEL *Upupa epops* (63)

Ett ex Västermo, Eskilstuna 30.4 (Anders Eriksson gm Tony Haglund) och 1 ex Fjällskär, Nyköping 27.10 (gm Lennart Wahlén).

Andra året i rad med arten i rapportområdet. Tidpunkterna för observationer av härfågel faller väl in i bilden när arten ses i rapportområdet.

#### GÖKTYTA *Jynx torquilla*

Ca 80 ropande fåglar på nästan lika många lokaler, därav 12 konstaterade häckningar.

Något fler revirhävande fåglar än förra året, men häckningsantalet bara 2 mer.

#### GRÅSPETT *Picus canus* (18)

En hane Österby gård, Eskilstuna 5-19.1 (Bo Gustafsson, Ann Wassberg) och 1 hona Risö, Nyköping 6.1 (Arne Andersson).

Fågeln i Österby är kvar sedan förra året. Båda fåglarna besökte matplats med uppspikad talg.

#### MINDRE HACKSPETT *Dendrocopos minor*

Ca 95 revir är rapporterade vilket återigen är en liten ökning i antalet rapporter. Man kan fråga sig om det speglar en verklighet där arten ökar eller om det måhända bara är en rapportökning. Om det gjorts riktade inventeringar i landskapet från vilka slutsatser kan dras vore Rrk mycket tacksamma att få ta del av dessa.

#### TRETÅIG HACKSPETT *Picoides tridactylus*

Ett ex Brannäs våtmark, Oxelösund 26.1 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Tommy Knutsson, 1 hane och 1 hona Skiren/Kvicken, Eskilstuna 3.2-26.4 (Kent Carlsson, Lennart Eriksson, Brita och Gösta Nilsson) samt 1 ex Skogshall, Nyköping 1-12.4 (Per Smitterberg, Göran Altstedt, Bo Altstedt).

Arten fortsätter att föra en tynande tillvaro i rapportområdet.

#### Rättelse för 2001:

I texten står det: 1 ad hane ringmärkt Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 30.9 (Lennart Wahlén, Kalle Brinell, Lillemor Däckfors), 1 hane ringmärkt Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 20.10 (Urban Rundström).

#### Skall vara:

1 ad hane ringmärkt Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 30.9 (Lennart Wahlén, Kalle Brinell, Lillemor Däckfors) samt samma hane den 20.10 (Urban Rundström).

#### BERGLÄRKA *Eremophila alpestris* (56)

Ett ex Skåra gårds viltvatten, Skåraviken, Nyköping 23.3 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson), 2 ex Gåsudden, Strandstuviken, Nyköping 26.10 (Thomas Larsson) samt 1 ex överflygande Warbro, Valdemaren, Katrineholm 2.11 (Mattias Andersson).

Efter ett år utan observerade fåglar så blev det 4 i år. Arten rastar säkert med fler individer än de som hittas, framförallt under tidig vår och sen höst.

#### BACKSVALA *Riparia riparia*

Kolonier: Lokaler där backsvala finns häckande eller möjliga häckningar, Kjulaåsen, Eskilstuna; Fagermons grustag, Katrineholm; Glysas grav, Katrineholm; Horn, Nyköping; Näsnaren-området, Katrineholm.

Totalt ca 195-200 par är rapporterade. Återstår att se vad riksinventeringen under 2003 ger. Annars verkar det vara en vikande trend för arten.

#### STÖRRE PIPLÄRKA *Anthus novaeseelandiae* (6)

Ett ex rastande Hartsö-Enskär, Nyköping 19.9 (Kent Carlsson, Nicke Helldorff).

Första observationen för arten i rapportområdet var 1989, därefter följde observationer år '93, '98, '99 och '00. Alla observationer är från kusten och 5 av fynden är i september och det sjätte i oktober.

**RÖDSTRUPIG PIPLÄRKA** *Anthus cervinus*

Vårfynd: En ad hane rastande tornet, Strandstuviken, Nyköping 23.4 (Lennart Wahlén).

Alltså endast en observation från denna vår. Notera att arten inte är årlig under vår och sommar.

**SKÄRPIPLÄRKA** *Anthus petrosus*

Häckningar: En häckning Vattungarna, Oxelösund (Kalle Brinell, Leif Nyström).

Inlandsfynd: Ett ex Ärja, Åker, Strängnäs 7.4 (Björn Carlsson, Kent Söderberg) samt 1 ex överflygande Nyköpings stad, Nyköping 5.10 (Bertil Carlsson).

Endast en häckningsrapport speglar naturligtvis inte artens utbredning i vårt landskap. Arten häckar sannolikt med många fler par i skärgården, men det är ju inte så många observatörer på plats i detta område under deras häckningstid. Inlandsfynd sker i stort sett varje år och i de flesta fall finns fåglarna med i andra piplärkeflockar.

**GULÄRLA** *Motacilla flava*

Endast åtta häckningar rapporterade. Med andra ord fortsatt mycket dålig rapportering av arten.

**FORSÄRLA** *Motacilla cinerea* (27)

En hane Nyköpingsån, Skavots avfarten, Nyköping 30.4 (Kalle Brinell). 1 ad hona och 2 juv Rosenfors, Skogstorp, Eskilstuna 25.7-12.9 (Tony Haglund, Kent Carlsson, Björn Fors, Katarina Boström), 1 ex Nävekvarn, Nyköping 20.8 (Lennart Wahlén) samt 1 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 14-28.12 (gm Göran Andersson, Jalle Hiltunen, Seppo Hiltunen, Kent Carlsson).

Honan vid Rosenfors bedöms vara samma hona som häckade där under förra året. Skall bli intressant att följa utvecklingen av arten i områdena kring Skogstorp, Eskilstuna. Kommer arten att etablera en långvarig stam eller kommer det bara att vara under några år då ett visst par använder lokalen?

**SIDENSVANS** *Bombycilla garrulus*

Flockar på över 1000 ex: Centrala Nyköpings stad; Råby, Nyköping; centrala Oxelösund.

Många flockar i de olika kommunerna, men få rapporter inlämnade.

**STRÖMSTARE** *Cinclus cinclus*

April-september: Lokaler där fåglar setts under denna period är Mörtsjön, Åker, Strängnäs; Näshulta kvarn, Eskilstuna (häckning i holk); Skjulsta, Eskilstuna; Virån, Kolmården, Nyköping.

En konstaterad häckning och i övrigt fåglar på tre lokaler under häckningstid.

**JÄRNSPARV** *Prunella modularis*

Vinterobservationer: Ett ex Björshults soptipp, Nyköping 28.12 (Tommy Karlström, Mattias Andersson).

En övervintrande fågel som fanns kvar en bra bit in i januari 2003 också.



Forsärla Foto: Göran Alstedt

**RÖDHAKE** *Erithacus rubecula*

Vinterfynd: Ett ex Brandholmen, Nyköping 1.1 (Lennart Wahlén, Jan Oldebring, Per Flodin), 1 ex Folkungagatan, Nyköping 1-27.1 (Lennart Wahlén, Lillemor Däckfors, Per Flodin, Jonny Werdin), 1 ex Vattentornet, Nyköping 1.1 (Jonny Werdin), 1





ex Brannäs våtmark, Oxelösund 2.1 (Tommy Knutsson), 1 ex Hällby, Eskilstuna 4.1 (Lennart Eriksson), 1 ex Buskhyttan, Nyköping 12.1 (Katarina Boström), 1 ex Pappersgången, Nyköping 16.1 (Ulf Andersson), 1 ex Nyköpingsån, Nyköpings stad 8.12 (Jonny Werdin), 1 ex Hävringe, Oxelösund 18.12 (gm Jonny Werdin), 1 ex Hagvägen, Tosterö, Strängnäs 21.12 (Lars Thor), 1 ex Videvägen, Strängnäs 27.12 (Magnus Brandel), 1 ex Bara, Oxelösund 29.12 (Kalle Brinell), 1 ex Södertälje stad, Södertälje 29.12 (Jan Oldebring) samt 1 ex Musseronvägen 10, Eskilstuna 31.12 (Kerstin Ekedahl).

En minskning från 18 ex till 14 ex detta år där ju några är kvar sedan december 2001. Arten har blivit en regelbunden övervintrare i rapportområdet.

#### BLÅHAKE *Luscinia svecica*

Vårobservationer: Ett ex Brannäs våtmark, Oxelösund 7.5 (Tommy Knutsson), 1 ex Askö, Trosa 9-10.5 (Olof Jansson) och 1 hane rastande Enskär, Nyköping 22.5 (Ola Jonsson, Lars Hansson).

Några fler observationer än förra årets enda exemplar. Arten är säkert vanligare under våren än vad rapporteringen visar, men annars är fyndbilden typisk för SO-flyttande tättingar med fler fynd höst än vår.

#### SVART RÖDSTJÄRT

##### *Phoenicurus ochruros*

En hona Lacka, Trosa 20.3 (Pierre Stålnäbb), 1 ad Södertälje södra, Södertälje 12.4-29.6 (gm Stefan Clason), 1 honfärgad Hävringe, Oxelösund 13-17.4 (Lars Hansson, Jonny Werdin), 1 hane Hävringe, Oxelösund 15.4 (Jonny Werdin, Pierre Stålnäbb, Tommy Ubbesen), 1 hona Nyköpings stad, Nyköping 18.4 (Lennart Wahlén), 1 ex labbet SSAB, Oxelösund 19-22.6 (Leif Nyström, Jonny Werdin), 1 sjungande hane hamnen, Oxelösund 19.4-9.5 (Thomas Larsson, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson), 1 hona Lacka, Trosa 20.4

(Jonny Werdin, Pierre Stålnäbb, Tommy Ubbesen), 1 par Nyby industriområdet, Torshälla 2.5-2.9 (Björn Fors), 1 hane rastande Åkers styckebruk, Strängnäs 3.5 (Jalle Hiltunen, Seppo Hiltunen), 1 hona med mat + 2 juv hamnen, Oxelösund 6.6 (Thomas Larsson), 1 hona med mat i näbben centrala Oxelösund, Oxelösund 23.6 (Jan Sjöstedt), 1 ex honfärgad Bergshammars Västergård, Nyköping 19.8 (Kalle Brinell) samt 1 hane Arnö, Nyköping 18.10 (Jan Sjöstedt).

Åtskilliga observationer under häckningstid från spridda lokaler, men endast ungar observerade och häckning konstaterad på en lokal.

#### RINGTRAST *Turdus torquatus*

Två fynd om 1 hane Labro ängar, Nyköping 22.4 (Dag Wirén) samt 1 ex Tumbo kyrka, Eskilstuna 24-26.4 (Nils Eriksson, gm Bo Gustafsson).

En tillbakagång i antalet fåglar från förra året då sju fåglar sågs. Aprilfynden ligger väl i tiden för när man ser arten i rapportområdet.

#### TALTRAST *Turdus philomelos*

Vinterfynd: Ett ex Ramdalen, Oxelösund 18.12 (Lars Hansson, gm Jonny Werdin).

Det är relativt ovanligt med vinterfynd av arten



Taltrast Foto: Göran Alstedt

även om det nästan varje vinter rapporteras något enstaka exemplar.

#### RÖD Vingetrast *Turdus iliacus*

Vinterfynd: Ett ex sträckande NV Åsa domarsäte Överselö, Selaö-området, Strängnäs 1.12 (Fredrik Ellin), 1 ex St. Malmsvägen 8, Katrineholm 10.12 (Tommy Emanuelsson), 1 ex Vippendalsvägen 3, Strängnäs 16.12 (Kent Söderberg), 1 ex rastande Nyköpings stad, Nyköping 17.12 (Lennart Wahlén), 3 ex rastande Rosenkälla, Nyköping 19-20.12 (Jonny Werdin, Jan Karlsson), 1 ex Forsen, Nyköpingsån, Nyköping 26.12 (Kalle Brinell), minst 5 ex Ramdalen, Oxelösund 26.12 (Kalle Brinell) samt 1 ex skolan Stigtomta, Nyköping 30.12 (Sven Jonsson).

Inga rapporter från januari, men däremot fler observationer från december. Dessa decemberfynd följdes sedan under januari 2003 av fynd av många individer tillsammans med björktrastflockor som provianterade bland alla röda bärträd och buskar.

#### DUBBELTRAST *Turdus viscivorus*

Vinterfynd: Ett ex Pålundet, Mörkö, Södertälje 5.1 (Thomas Strid), 6 ex Ekholmen, Eskilstuna 6.1 (Bo och Eva-Lena Hernod), 5 ex Sundbyholmsön, Eskilstuna 6.1 (Leif Carlsson), 4 ex Hässelbyholm, Strängnäs 9-12.1 (Kent Söderberg, Torbjörn Carlsson, Jocke Ed), ca 10 ex Hässelbyholm, Strängnäs 8-26.12 (Magnus Brandel, Leif Carlsson). 2 ex Hummelvik, Nyköping 11-15.12 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson), 1 ex Tunaholm, Buskhyttan, Nyköping 15.12 (Anki Gustafsson, Jan Gustafsson), upp till 20 ex Sunbyholmsön, Eskilstuna 15-25.12 (Bo och Eva-Lena Hernod, Leif Carlsson), 4-5 ex Ekholmen, Eskilstuna 21.12 (Bo och Eva Lena Hernod), 1 ex Fiholm, Eskilstuna 28.12 (Leif Carlsson) samt 4 ex Nysslingen, Eskilstuna 29.12 (Leif Carlsson).

Rejäl minskning av fåglar jämfört med förra årets vinter då januarifynden slog alla rekord. Däremot var det mer måttligt med fynd under december vilket även återspeglas i årets jämförelsevis blygsamma fyra januarifynd.

#### GRÄSHOPPSÅNGARE *Locustella naevia*

53 sjungande individer rapporterade under perioden 14.5-27.7. Ett dåligt år för arten efter två bra år med 102 respektive 82 sjungande individer. Årets siffra är den lägsta sedan arten började rapporteras 1993. Genomsnittligt har det rapporterats kring 70 sjungande fåglar per år.

#### FLODSÅNGARE *Locustella flaviatilis*

En sjungande Billsbro gård, Vingåker 23.5-15.7 (Patrik Bergdahl, Lillemor Däckfors), 1 sjungande Viboön, Eskilstuna 25.5 (Leif Carlsson, Hjärdis Carlsson), 1 sjungande Bjurstorp Forsa Katrineholm 8.6 (Erik Peurell) 1-2 sjungande Stora Sundby gård Eskilstuna 15.6-25.6 (Niklas Holmström, Lars Eriksson, Bo Gustafsson), 1 sjungande Berga Viltvatten, Vingåker 10.7-15.7 (Patrik Bergdahl), 1 sjungande Mälby kvarn, Skundern, Malmköping 11.7 (Jukka Väyrynen), 1 sjungande Bettna reningsverk, Flen 12.7-21.7 (Karl-Erik Häger, Sven-Olof Karlsson, Lars Hansson) samt 1 sjungande Björkvik, Katrineholm 15.7-16.7 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson, Leif Carneling).

Nio rapporterade fynd under året vilket är lite mer än dubbelt så många som föregående års fyra och även fler än de sex som noterades år 2000. Under andra hälften av 1990-talet låg antalet fynd mellan 12 och 26 per år. Med tanke på att sommaren 2002 var bra vädermässigt kunde man ha förväntat sig att antalet fynd skulle varit lite fler.

#### VASSÅNGARE *Locustella luscinioides* (16)

En sjungande Haversjön, Björnlunda, Gnesta 9.5-1.6 (Per Skyllberg, Anki Gustafsson, Jan Gustafsson).

Andra året i rad som arten noteras i rapportområdet. Innan föregående års observation var arten inte noterad sedan 1994.

#### BUSKSÅNGARE *Acrocephalus dumetorum* (29)

En sjungande Båtslipen, Sunbyholm, Eskilstuna 5.6 (Lennart Eriksson).

Arten är numera så gott som årlig med en till två



individer inom rapportområdet. De flesta fynden görs under juni månad, men enstaka fynd finns även från slutet av maj och början av juli.

#### KÄRRSÅNGARE *Acrocephalus palustris*

Under året noterades 41 sjungande fåglar under perioden 22.5-7.7 vilket är i närhet av genomsnittet de senaste tio åren. Fågllarna fördelar sig kommunmässigt enligt följande: Nyköping 19, Eskilstuna 8, Katrineholm 4, Strängnäs, Södertälje och Vingåker 3 vardera samt Gnesta 1.

#### RÖRSÅNGARE *Acrocephalus scirpaceus*

En sen rapport om 1 ex Valnaren, Länna, Strängnäs 1.10 (Torsten Karlsson).

#### TRASTSÅNGARE *Acrocephalus arundinaceus*

Totalt rapporterades 34 sjungande fåglar från 13 lokaler under perioden 5.5-18.7 vilket är den högsta noteringen någonsin. Genomsnittet de senaste tio åren ligger strax under 20 fynd per år. Som vanligt rapporteras flest sjungande fåglar från Söderfjärdsområdet invid kanalerna i Barvalappen-Örsundet-Lindholmarna där 17 sjungande fåglar rapporterades (Lars Broberg). Trenden är att arten stadigt ökar inom rapportområdet.

#### Rättelse för 2001:

I texten står det: 1 sjungande Sörsjön, Södertuna, Gnesta 22.5 (Ulf Andersson).

#### Skall vara:

1 ex sjungande Frösjön, Södertuna, Gnesta 22.5 (Ulf Andersson).

#### HÖKSÅNGARE *Sylvia nisoria*

En 1k ringmärkt Bryngelstorp, Nyköping 22.8 (Ulf Widemo), 1 ringmärkt Hartsö-Enskär fstn Nyköping 26.8 (Lennart Wahlén) och 1 ringmärkt Hartsö-Enskär fstn Nyköping 29.8 (Lennart Wahlén).

Glädjande nog finns tre fynd rapporterade under 2002 efter det att arten under 2001 ej noterats inom rapportområdet för första gången på mycket länge. Samtliga årets tre fynd består som synes av ring-

märkta fåglar. Arten eftersöktes under våren på sina tidigare häckplatser på Enskär men kunde ej observeras. Det är tyvärr tredje året i rad som ingen häckning kunnat påvisas i rapportområdet. Möjligen kan arten återkomma som häckfågel inom rapportområdet då den häckar med några få par i Stockholms skärgård och eventuellt även i Östergötlands skärgård med något par. Fortsatta studier i Hartsö-Enskär fstn:s regi får utvisa om arten är utgången i vårt rapportområde.

#### SVARTHÄTTA *Sylvia atricapilla*

En Bollvägen, Tosterö, Strängnäs 1.3 (Björn Carlsson) 1 ex Domprostgränd 10, Strängnäs 9.3-29.3 (Lars Broberg) samt 1 ex Tegnérsgratan, Nyköping 31.12 (Ola Jonsson).

Tre övervintrande fåglar är mindre än förgående års 5-8 som dock var extremt många. Normalt sett upptäcks det årligen numera 1-2 övervintrande fåglar inom rapportområdet.

#### LUNDSÅNGARE *Phylloscopus trochiloides* (27)

En tillfälligt sjungande Blomenhofs konferenscenter, Nyköping 29.6 (Gigi Sahlstrand).

Andra året i rad som arten noteras inom rapportområdet. Under 1990-talet sågs arten sex olika år med totalt åtta individer.

#### GRANSÅNGARE *Phylloscopus collybita*

Fynd under häckningstid:

En sjungande Sörkärr, Hallbosjön, Nyköping 26.5 (Andreas Grabbs), 2 ex Visen, Vingåker 5.6 (Patrik Bergdahl), 1 sjungande Helgarö k:a, Strängnäs 11.6 (Leif Karlsson) och dessutom 1 sjungande sydlig gransångare Norra Mörkö, Södertälje 9.6 (Stefan Bengtsson).

Fyra fynd under häckningstid är normalt. Under den senaste tioårsperioden har antalet fynd varierat mellan två och sju.

#### MINDRE FLUGSNAPPARE *Ficedula parva*

En hona Enskär, Nyköping 22.5 (Ola Jonsson, Lars Hansson, Per Eriksson), 1 sjungande Utkiksberget,

Skjulsta, Eskilstuna 25.5-29.5 (Kent Carlsson, Eva-Lena Hernod, Bo Hernod), 1 sjungande Lindö, Sörfjärden, Strängnäs 30.5 (Lars Broberg), 1 ex Vilsta industriomr, Eskilstuna 10.6 (Hans Bergström), 1 ex Brannäs våtmark, Oxelösund 28.8 (Tommy Knutsson), 1 ringmärkt Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 17.9-19.9 (Lillemor Däckfors, Nicke Helldorff), 1 ringmärkt Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 21.9 (Nicke Helldorff, Kent Carlsson), 1 ringmärkt, Hartsö-Enskär fstn, Nyköping 29.9 (Lennart Wahlén).

Fyra vårfynd och fyra fynd under artens normala sträckperiod är att anse som normalt. Under de senaste åren har vi haft mellan sex och tio fynd per år med undantag för förra året då endast ett fynd noterades.

Årets fågel är den första inom rapportområdet sedan 1997.

#### SKÄGGMES *Panurus biarmicus*

1-10 ex Sörfjärden Mälaren, Eskilstuna 1.4-30.7, (Leif Carlsson, Lennart Eriksson), 1 ex Nasen, Eskilstuna 11.4-27.6 (Brita Nilsson, Gösta Nilsson, Ilva Hansson), 3 ex Näsaren, Katrineholm 11.5 (Pelle Moqvist), 1 ex Björsund, Fogdö, Strängnäs 20.5 (Lars Broberg), 88 ringmärkta IDÖ märkplats Sörfjärden, Eskilstuna 1.7-28.10 (Lars Broberg), 1 ex Tandlaviken, Eskilstuna 18.7 (Kent Carlsson), 2 ex Hjälmarskov, Eskilstuna 25.7 (Tony Haglund), och 4 1k ringmärkta Tandlaviken, Eskilstuna 29.7 (Kent Carlsson).

Under året gjordes ovanligt få observationer under häckningstid och vid IDÖ märkplats söderfjärden ringmärktes endast 88 ex i år vilket är den sämsta siffran sedan arten började ringmärkas där i slutet av 1980-talet.

Eftersom vintern 2002/2003 har varit den strängaste på länge finns en uppenbar risk för att många av de skäggmesar som övervintrar strukit med i kylan. Det ska därför bli mycket intressant att se hur fynden för 2003 ser ut.

#### PUNGMES *Remiz pendulinus* (14)

En ad hane Brannäs våtmark, Oxelösund 9.5 (Tommy Knutsson) samt 1 bobyggande hane vid Brandholmens Reningsverk, Nyköping 24.5-3.6 och tillfälligtvis hördes ytterligare en fågel på samma plats (Knut Källström, Lennart Wahlén, Lillemor Däckfors m.fl.).

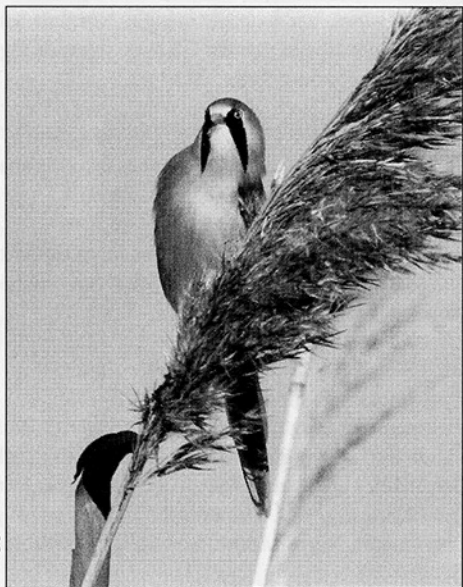
#### TÖRNSKATA *Lanius collurio*

Ett sent fynd om 1 juv Lindgården, Bergshammar, Nyköping 3.11 (Kalle Brinell, Thomas Larsson m.fl.).

#### SOMMARGYLLING *Oriolus oriolus* (82)

En 2k hane Brostugan, Ludgo, Nyköping 25.7 (Hasse Berglund).

Ett fynd är lika med antalet föregående år. Genomsnittligt uppgår antalet fynd till två per år. Årets



Skäggmes Foto: Tero Niemi

#### HALSBANDSFLUGSNAPPARE

##### *Ficedula albicollis* (18)

En adult hane rastande Brannäs våtmark, Oxelösund, 28.4 (Tommy Knutsson, Pekka Pulsa, Jan Gustafsson).





fynd avviker från den normala fyndbilden på så sätt att de flesta sjungande hanar hörs under perioden 21.5-30.6. Endast vid tre tidigare tillfällen har sjungande fåglar hörts efter juni månads utgång.

#### NÖTKRÅKA *Nutifraga caryocatactes*

Inga konstaterade eller misstänkta häckningar dock några fynd under häckningstid: Ett ex Malmby, O Strängnäs 9.6 (Jalle Hiltunen) samt 1 ex Ristorp, Katrineholm 17.7 (Håkan Lernefalk).

#### STARE *Sturnus vulgaris*

Rapporterad från tre lokaler under januari månad med som mest 32 ex Katrineholms kommun 15.1 (Arne Moqvist). Under december månad rapporterad från sex lokaler med som mest 90 ex Arnö, S Nyköping 8.12 (Jan Sjöstedt).

#### ROSENSTARE *Sturnus roseus* (6)

En ungfågel observerades förbiflygande tillsammans med två starar vid tornet Strandstuviken, Nyköping 1.9 (Thomas Larsson, Jan Gustafsson, Anki Gustafsson).

Under de senaste fem åren har arten nu observerats under fyra av dessa. Att arten observeras oftare numera är troligen en kombination av ökat uppträdande och att fågelskådare letar mer efter ungfåglar i starflockarna på höstarna.

#### HÄMPLING *Carduelis cannabina*

Ett till två ex fångelset Arnö, S Nyköping 17.12-19.12 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman).

Ett vinterfynd för andra året i rad och det första för december månad i vårt område.

#### VINTERHÄMPLING *Carduelis flavirostris*

Vinter: Tio ex Stigtomta, V Nyköping 9.2 (Kalle Brinell), 2-8 ex Ekeby våtmark, Eskilstuna 2.12-15.12 (Kent Carlsson), 1 ex Berg Ytterselö, Strängnäs 3.12 (Fredrik Elin), 1 ex Malmby, O Strängnäs 6.12 (Magnus Brandel), 1 ex Stenkvistafälten, S Eskilstuna 8.12 (Kent Carlsson), 25 ex Kolsnaren, Vingåker 10.12 (Patrik Bergdahl), ”flera” fångelset Arnö, S Nyköping 17.12-30.12 (Jan Sjöstedt, Tor-

björn Brissman, Jonny Werdin), 25 ex Hannsjön, Jönåker, V Nyköping 21.12 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman) och 35 ex N Marsång, SV Nyköping 26.12 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson).

Den trend som funnits sedan 1999 med ett tiotal fynd per vinter har hållit i sig även i år. Dock är fynden lite mer spridda i år och inte lika koncentrerade till östra del av rapportområdet.

#### GRÅSISKA *Carduelis flammea flammea*

2000 sträckande Örsbaken, Brännäs, Oxelösund 27.10 (Tommy Knutsson).



Hämpling Foto: Göran Andersson

#### ”BRUNSISKA” *Carduelis flammea cabaret*

Antalet rapporterade gråsiskor av rasen cabaret har ökat markant sedan mitten på 1990-talet, vilket väl speglar dess ökning i landet då den blivit allt vanligare i södra delen av landet under häckningstid. Ännu finns det inte någon konstaterad häckning i Sörmland, men från i år finns det en rapport under häckningstid av 2 ex från Arnö Gård, Nyköping 6.6 (Kalle Brinell).

#### SNÖSIKA *Carduelis hornemanni exilipes*

En ad + 4 juv nära Breviksskolan, Oxelösund 1.1 (Göran Andersson, Jukka Väyrynen, Per Flodin), 1 ex Brandholmen, Nyköping 5.1 (Kalle Brinell), 1 ex Oxelösund 6.1 (Lennart Wahlén), 2 hanar + 1 hona Boda, Österåker, Katrineholm 10.1-13.1 (Patrik Bergdahl), 1 ad hane Folkungavägen 10, Nyköping 11.1 (Lennart Wahlén), 1 ad hane



Skivlingvägen 15, Nyköping 27.1 (Torkel Pettersson), 1 ad hane Bergshammars västergård, V Nyköping 2.2 (Kalle Brinell), 1 ex Skogshall, O Nyköping 4.2 (Göran Altstedt), 1ad hane i närheten av Skobes bil, Nyköping 9.2 (Lennart Wahlén), 1 hane Boda, Österåker, Katrineholm 28.2-7.3 (Patrik Bergdahl), 1 ex St.Överby Stjärnhov, V Gnesta 20.3 (Johan Dahlberg), 1 ex Arnö, S Nyköping 19.11 (Jan Sjöstedt), 1 Ik Bergshammars västergård, V Nyköping 8.12 (Kalle Brinell), "några" fångelset Arnö, S Nyköping 17.12-19.12 (Jan Sjöstedt, Torbjörn Brissman), 1 ad hane + 1 Ik Björshults sop-tipp, S Nyköping 23.12 (Kalle Brinell), 1 ex Arnö, S Nyköping 26.12 (Jan Sjöstedt) samt 1 ex N Marsäng, SV Nyköping 26.12 (Jan Gustafsson, Anki Gustafsson).

Årets rapporterade 25 ex kan numera betraktas som en normal siffra. Förekomsten varierar dock kraftigt från år till år och vissa års ses bara några enstaka exemplar medan det under invasionsåren i mitten på 1990-talet noterades omkring 100 ex.

#### BÄNDELKORSNÄBB *Loxia leucoptera*

Året var ett invasionsår för arten och under hösten har det rapporterats om drygt 200 sträckande individer varav huvuddelen under perioden 6.8-18.8. De största summorna som noterades är 40 ex Slagsta, Eskilstuna 9.8 (Bo och Eva-Lena Hernod) samt 34 ex vid Strandstuviken, Nyköping 10.8 (Patrik Bergdahl). Under hösten och vintern har det också funnits mer eller mindre stationära bändelkorsnäbbar i rapportområdet. Uppskattningsvis rör det sig om drygt 100 rapporterade fåglar med som mest 19 ex vid Ramdalshöjden, Oxelösund 15.12 (Thomas Larsson, Leif Nyström, Lars Hansson).

Kanske årets stora begivenhet med mycket goda möjligheter till närstudier av orädda stationära bändelkorsnäbbar.

#### MINDRE KORSNÄBB *Loxia curvirostra*

Även mindre korsnäbb uppträdde invasionsartat under hösten med höga sträckeffror. Bland annat noterades 1000 sträckande Strandstuviken, S Ny-

köping 10.8 (Patrik Bergdahl) samt 1000 sträckande samma lokal 2.9 (Kent Carlsson).

#### TALLBIT *Pinicola enucleator*

Inga fynd mellan januari och september. En mindre invasion av tallbit kunde noteras under hösten/vintern med början i slutet av oktober månad. Från det 28 oktober fram till årets slut rapporterades omkring 200 tallbitar inom vårt område.

Större flockar: 15 ex V Tumbo kyrka, Eskilstuna 8.11 (Mattias Andersson), 20 ex Stora Malmsvägen 10, Katrineholm 15.11 (Arne Karlström, gm Tommy Karlström), 14-18 ex Skräddartorp, NV f.d. Apalsjön, Eskilstuna 8.12-15.12 (Bo Gustafsson, Lennart Karlsson, Bo och Eva-Lena Hernod) samt 22 ex Klippbergen, Eskilstuna 25.12 (Lennart Bolund).



Bändelkorsnäbb Foto: Leif Nyström

#### ROSENFINK *Carpodacus erythrinus*

Totalt rapporterades 36 sjungande fåglar från 20 lokaler vilket är något mer än föregående års 32 ex. Siffran är ganska normal numera efter en nedgång från första halvan av '90-talet då det exempelvis mellan 1991 och 1994 rapporterades mellan 50 och 85 sjungande hanar varje år.

Årets rapporter kommer från tre huvudområden: Trakterna runt Eskilstuna 8, Nyköping-Oxelösunds kustområden 21 samt Tullgarn-Mörkö 6.



Dessutom 2 1k ringmärkta Tandlaviken, Eskilstuna 29.7 och 2.8 (Kent Carlsson).

Se f.ö. separat artikel om arten i Fåglar i Sörmland nr1 2003.

#### LAPPSPARV *Calcarius lapponicus*

Två vårobservationer: En sträckande Storö, Harts-örarkipelagen, NO Nyköping 31.3 (Lennart Wahlén) och 1 hona rastande Bergshammars Västergård, V Nyköping 20.4 (Kalle Brinell).

Under hösten 25 rapporter om totalt 58 ex under perioden 5.9-3.10. Huvuddelen av rapporterna från kusttrakten. Som mest noterades 10 ex Marsång, Nyköping 18.9 (Mikael Ackelman). Dessutom ett sent fynd av en sträckande individ vid Horn, O Nyköping 27.10 (Jan Karlsson, Björn Johansson). Höstens siffra är den bästa sedan 1993 när cirka 100 ex noterades.

#### SNÖSPARV *Plectrophenax nivalis*

Två vinterfynd (jan och dec): Två ex Femöre, Oxelösund 1.1-3.1 (Lennart Wahlén, Jan Oldebring) och 4 ex Ångudden, Humelvik, Nyköping 8.12 (Per Flodin, Göran Andersson).

Under våren 20 observationer av 110 ex under pe-

rioden 4.2-6.4. De största flockarna var 35 rastande Norra Mörkö, Södertälje 24.3 (Per Lundkvist), 16 rastande Lytterstabadet, Tisnaren, Vingåker 27.3 (Mona Lindefrid och Lars Johansson) samt 15 rastande Rokaudd, Strängnäs (Kent Söderberg).

Av de 110 ex som rapporterats under våren utgör med största säkerhet fyndet av 10 ex på Källskären, O Oxelösund 6.2 (Leif Nyström) övervintrande fåglar.

Höstfynden omfattar 15 observationer av 68 individer mellan den 5.10-18.11. Största flocken var 12 rastande Strandstuviken, Nyköping 26.10 (Thomas Larsson).

Cirka 75% av årets observationer är gjorda i kustområdena.

#### ORTOLANSPARV *Emberiza hortulana*

Elva rapporter av totalt 17-19 sjungande hanar under perioden 6.5-15.6.

Utöver detta endast två observationer av sju exemplar varav sex från Trumpetvägen, Eskilstuna 23.7 (Lennart Bolund) och endast en höstobservation av ett ex Marsång, SV Nyköping 29.9 (Jan Sjöstedt).

De senaste fem åren har det rapporterats mellan 14 och 21 sjungande fåglar vilket får anses vara relativt klen. Har arten minskat till detta antal eller beror detta på att rapporteringen av arten är bristfällig?

Som vanligt rapporteras flest sjungande fåglar från Eskilstuna Kommun.

#### VIDESPARV *Emberiza rustica*

Ett vårfynd av 1 honfärgad individ Brannäs våtmark, Oxelösund 4.5 (Lars Hansson) samt ett höstfynd 1 ex Brannäs Våtmark, Oxelösund 16.9 (Tommy Knutsson).



Mindre korsnäbb Foto: Göran Alstedt

Vårfynd är ovanliga i vårt rapportområde. Det finns tre tidigare om dels de första fynden från 1954 och 1962 samt ett från 1990. Höstfyndet ligger rätt i tiden. Normalt sätt brukar det dock göras några fler fynd på hösten just under första halvan av september.

#### SÄVSPARV *Emberiza schoeniclus*

Endast fyra individer rapporterade från tre lokaler under vintertid varav samtliga från Nyköpingstrakten. Detta är betydligt färre än under de senaste åren.



*Ortolansparv Foto: Göran Andersson*



Vi i redaktionen återupprepar vårt önskemål om bilder till ett tänkt elektroniskt bildarkiv. Som det är nu har vi ett tämligen begränsat urval av arter och framförallt fotografer. Redaktionen själv blir som synes överrepresenterad vilket är synd då vi har gott om duktiga fotografer runt om i länet.

Vi kan ta emot de vanligaste formaten såsom papperskopior i både färg och svartvitt, dia och naturligtvis i digitalt format. Vi behöver ha en digital kopia eller låna originalet för scanning. Om du har bra bilder av fåglar som regelbundet ses i landskapet skulle vi hemskt gärna vilja ha en kopia till arkivet.

Om du vill bidra vänder du dig lämpligen till bildansvarig Göran Altstedt.

Tack på förhand för din hjälp!



### Hartsö-Enskär fågelstation

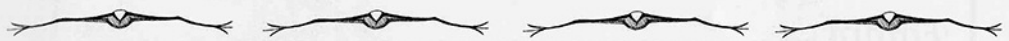
Genom idéellt arbete som ringmärkare eller assistent på vår "egen" fågelstation kan du göra en ovärderlig insats för fågelforskningen. Som assistent behöver du inte vara fågelexpert, men du ska gilla fåglar.

Det går även utmärkt att förlägga föreningsexkursioner till ön (transportkostnad cirka 100 kr/person vid 12 deltagare). Logi sker lämpligen i tält.

Fågelstationen är belägen på ön Enskär i Hartsöarkipelagens södra del som en sista utpost mot det öppna havet. Stationen drivs av FSO och verksamhet har här bedrivits sedan 1965.

**För mer information kontakta Lennart Wahlén, 0155-215711.**

*Du kan också stödja verksamheten genom att köpa stationens T-shirts, dekaler och fågelholkar.*



### Sörmlandssvararen

Ring Sörmlandssvararen för att få besked om senaste nytt i de Sörmländska markerna eller de lokala fågel-föreningarnas exkursioner och möten. Svararen drivs av Regionala rapportkommittén (Rrk) som är en arbetsgrupp inom FSO. Rapporterar du till Sörmlandssvararen kommer dina obsar direkt till Rrk:s fågelrapport. Inkommen information om känsliga och hotade arter/häckningar behandlas konfidentiellt och registreras endast som ett underlag för fågelskyddsarbetet och utläses ej på svararen.

Skötselansvarig för Sörmlandssvararen är Göran Andersson (0157-13510). Kontakta Göran om du har frågor, sunpunkter eller vill göra felanmälan.

**OBS! Rapporterar dina obsar gör du på tel: 0157-10846**



**RIKSINVENTERINGSART  
FÖR 2003 ÄR BACKSVALA  
GLÖM INTE RAPPORTERA!**

**RAPPORTMOTTAGARE:**  
Rrk Sörmland, Håkan Lernefalk  
Storgatan 16A, 641 45 Katrineholm  
0150-511 34  
hakan.lernefalk@swipnet.se

# *Innehållsförteckning*

*Supplement / 2003*

<i>Förord.....</i>	<i>3</i>
<i>Rapportmall.....</i>	<i>4</i>
<i>Allmänt om rapportering.....</i>	<i>7</i>
<i>Artsammanställning.....</i>	<i>8</i>